

SLOVENSKI NAROD

Ukaza vsak dan popoldne, izvenredno neobičajno in praznično. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 1 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304. — Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Posilina plačana v gotovini.

Klerikalci, naprednjaki in svobodomiselci!

Čudne glasove je v zadnjem času abrala SLS! Naenkrat oznanja naprednost in svobodomiselna načela, zagovarja politično strpnost, naprednost, svobodo, doživljanje, demokratijo ter celo resnični ljudski napredek! Ni še dolgo od tega, kar je SLS povdarjala, da se čuti kot slovenski privesek nekega novokatoliškega pokreta in da hoče v zadnji instanci uresničevati versko-moralne ideje v našem posvetnem in gmočnem življenju. Levi strankini voditelji so pisali o nalogah krščanskega socializma, ki naj pomeni dejanski eksperiment praktične, krščanske navdahnjene politike. In glej, vse to sedaj SLS zapušča in oznanja liberalna načela svobodoljubja, svobodomiselnosti, naprednosti ter resničnega dela za ljudsko blaginjo! Moramo se torej vprašati, kako je s to »spreobrnitvijo« in ali gre za načelno stvar?

Na prvi pogled je jasno, da služi klerikalna pisava o naprednosti, kulturalnosti, svobodoljubju in celo svobodomiselnosti SLS samo politični prevarti. SLS si je v tepla v glavo, da pomeni velik kapital, ako si pridobi napredne inteligentne kroge in da je torej za SLS naravnost eksistenčne važnosti — po sest ljubljanske univerze. Ljubljana je center slovenske inteligence, zato se SLS obrača na napredno inteligenco, zlasti na višjo ter ji dopoveduje, da je SLS in le SLS »zagovornica svobodoljubja, demokratije, posvetne kulturalnosti in celo nacionalnosti! Tako daleč gre cinizem in politična demagogija te stranke, da si upa vse to govoriti naši inteligenci ter pri tem računati in javno trditi, da ima na svoji strani našo nacionalno ter vseskozi svobodomiselno in napredno ljubljansko univerzo.

In najdejo se izjeme med »naprednimi« inteligenti, in hvala Bogu, samo ena cela izjema na ljubljanski univerzi, ki veruje v te klerikalne glasove o naprednosti kulturalnosti in svobodoljubju ter demokratiji SLS!

Kakor da bi ne bilo dognato, da je bila SLS pobornica najbolj reakcionarnih stremiljenj v Sloveniji! Le poizkusi ste enkrat za naprednim časopisem v klerikalne vasi, pa boste videli, kaj bodo storili klerikalni voditelji in kake fermene bo izdal ljubljanski škof, čim bo svobodna propaganda SLS nasproti političnih stremiljenj postala za SLS nevarna!

Naj poizkusi prof. dr. Šerko s predavanji, recimo o poljubni filozofiji na kmetih, in sicer svobodna predavanja s primerno svobodoljubno tendenco, na bo videl, kako trda je klerikalna nazadnjaška pest, ki zna zgrabit tudi za kol in vile!

Naj poizkusi gospod Albrecht z modernimi dramatičnimi idejami in vsebinami med narod, med klerikalno inteligenco in omladino, recimo v Celju, Ptuj, Kranju, Novem mestu, pa bo kmalu občutil, kako razumeva SLS svobodo in naprednost ter probleme sodobnega sveta! Stepariti po »Slovenca« ter dopovedovati lahkovernim »kulturalnim« delavcem, da je SLS »napredna, kulturalna, svobodoljubna, demokratična, je lahko, toda izjaviti to kulturalnost in naprednost ter jo praktično zagaranirati na kmetih, v mestu, med klerikalno inteligenco in pristajštvom, to pa je nekaj drugega!

Naj poizkusi prof. Ozvald s pedagoškimi modrostmi iz Sokrata, Indije, Tolstega med klerikalno inteligenco, med narodom, kateremu ukazuje politično duhovnik, pa kmalu spozna vso revščino klerikalne svobode in naprednosti!

Naj ne govorimo o drugih. Vi vsi, če bi prišli do klerikalne avtonomije, bi prvi zavili radi klerikalne duševne strahovlade, ki bi jo neminovno uvedli v našem javnem življenju, v šoli, v gledališčih, v javnosti, časopisju in končno na univerzi. Profesorjev modroslovja na ljubljanski univerzi ne bi nastavljal proforski zbor, marveč ljubljanski škof, to vam garantiramo!

»Slovenčeva« predzna kampanja, s katero prikazuje SLS kot »pobornico

Opozicijski blok v razsulu?

Radičevci za abstinenco. — Davidovičevci in klerikalci za preorijentacijo. — Spori med opozicijskimi. — Klerikalci se ponujajo. — Kompaktnost Narodnega bloka.

— Beograd, 14. februarja. (Izv.) Včeraj so šefi opozicijskega bloka nadaljevali svoja posvetovanja, o katerih so izdali nov komuniké. V tem komunikéju se pritožujejo nad »terorjem« vlade in obetajo, da bodo zbrali dokaze. O kakih sklepih glede bodoče taktike opozicijskega bloka v tem komunikéju ni govora. Seje šefov opozicijskega bloka se je udeležil tudi Šumenkovič, ki je posetil zunanega ministra Ninčiča ter mu poročal o poteku konference. Ob tej priliki je protestiral proti »terorju« vlade. Dr. Šumenkovič je hotel posetiti tudi ministrskega predsednika Pašiča, ki ga pa ni sprejel. Vsi znaki iz opozicijskih vrst kažejo, da so se šefi opozicije že popolnoma sprijaznili z dejstvom, da ima vlada večino in priznavajo tudi na novo ustvarjeni položaj. Sedaj je njihova najglavnejša skrb razpravljati o vprašanju, kdo je kriv njihovega poraza. Po propadlih upih, ki so jih gojili, je njihovo razpoloženje po katastrofalnem porazu popolnoma umevno. Razburja jih zlasti zahteva Radičev po parlamentarni abstinenci. V tem pogledu sicer še niso storili nobenih sklepov, kakor pa vse kaže, se nagibajo k izpremembi svoje fronte in že ustvarjajo novo orijentacijo v svoji politiki. Uvidevajo, da jim sprito parlamentarne večine Narodnega bloka ne preostane pravzaprav drugo, kakor da sodelujejo pri delu v narodni skupščini. Vidijo, da razpolaga vlada z zadostno

večino za odločno delo v parlamentu, radi česar bi bila abstinenca škodljiva za njih same. Ni izključeno, da se pojavijo radi tega vprašanja v vrstah opozicijskega bloka večji spori. Razpoloženje, ki vlada v opozicijskem bloku označujejo že dovolj jasno njegova dolga posvetovanja. Voditelji opozicije skušajo to razpoloženje prikriti napram javnosti z vestmi o »terorju« vlade, ki jih še vedno lansirajo v svojem tisku.

— Beograd, 14. februarja. (Izv.) Za neenotnost, ki vlada v vrstah opozicijskega bloka, je značilno, da hodijo klerikalci že okoli voditeljev radikalne stranke in skušajo sondirati teren za slučaj, ako bi došlo v opozicijskem bloku do razkola. Tako je dr. Korošec posetil Ljubo Jovanoviča da bi doznal mnenje radikalov o možnosti koalicije. V radikalni stranki se odločno odklanja vsako sodelovanje z opozicijskimi strankami, ker se čuti Narodni blok dovolj močnega za izvajanje rednega dela v narodni skupščini. Ministrski predsednik Pašič je izjavil novinarjem in svojim prijateljem, da je izključena vsaka kombinacija, brez katere stranke Narodnega bloka in da se imajo smatrati vesti o širši koaliciji samo kot intrige opozicije. Narodni blok je kompakten in bo kot tak tudi delal. Ministrski predsednik Pašič je pri tem še izrecno povdarjal, da je izključena vsaka možnost sodelovanja s klerikalno stranko.

Opozicija na emiku...

Razsulo v Davidovičevi stranki. — »Pravda« za vlado. — Zemljoradniki, Nemci in Črnogorci se približujejo vladi.

— Beograd, 14. febr. (Izv.) Današnji dan je prinesel več jasnosti o novo nastalem položaju o volitvah. Opozicija se je že sprijaznila z dejstvom, da razpolaga vlada z delovno večino in poskuša izvesti iz tega položaja čim večje koristi. V njeni vrsti vlada prava obupanost. Ta obupanost se opaža zlasti pri klerikalcih, posebno po včerajšnjem izjavi min. predsednika Pašiča, da je izključena vsaka zveza z njimi. V vrstah Davidovičeve stranke se opaža ogromen preokret. Pričakovati je z gotovostjo, da pristopi velik del njenih novozvoljenih poslancev k samostojnim demokratom.

Zanimivo je, da današnja »Pravda«, koje lastnik je neizvoljeni bivši poslanec Maša Sokić in ki je še pred 3 dnevi nastopal odločno proti vladi, piše danes popolnoma tako, kakor kak vladni list. »Pravda« pravi v svojem poročilu o političnem položaju, da vlada utemeljuje svoje stališče, da se pri opoziciji ne čuti edinstva v akciji, da se širša opozicija neče še odločiti o smernicah dela in da ustvarja vada z ostalimi manjšimi skupinami zveze. O zemljoradnikih pravi »Pravda«, da se bodo tudi tokrat držali ob strani in da se ne priključijo niti na eno niti na drugo stran. Po informacijah vašega dopisnika bi zemljoradniki zelo radi paktilirali z vlado Narodnega bloka in so v tem smislu stavili včeraj svoje ponudbe. »Pravda« piše nadalje, da bodo Nemci na vsak način zavzeli nevtralnogospodarsko stališče in da se ne bodo več eksponirali za nobeno stran. Po dobljenih informacijah vašega dopisnika

ka so Nemci sklenili, da ne zavzamejo napram sedanjim vladim opozicijskega stališča. Zdi se, da bodo Nemci prenehali interesirati se za vprašanje notranje politike in da bo njihova glavna težnja v bodoče doseči v parlamentu gospodarske ugodnosti, ki interesirajo njihove volilce, pri čemer bi bili pripravljeni v kompenzaciji podpirati vlado. »Pravda« piše nadalje, da se bodo črnogorski federalisti približali vladi, ker je nanje zlasti vplivala amnestija njihovega voditelja Jovana Piamenca, ki mu je sedaj vse oduševčeno in ki se bo gotovo postavil na stran režima. Iz vsega tega se more razvideti, da ima vladni blok računati samo z opozicijskim blokom kot nasprotnikom. O vprašanju abstinence poroča »Pravda«, da se del poslancev opozicije ne strinja z abstinenco in da je večina za to, da se gre v parlament.

List piše, da so opozicijske stranke nezadovoljne, ker jih hoče postaviti Radič pred gotova dejstva in zahtevajo, naj se o vsem vrše dogovori. Za osnivanje parlamentarne bloka hočejo zahtevati od Radiča, naj prekine svoje zveze z inozemstvom. Na koncu pravi »Pravda«, da se za sedaj na spremembo v vladi ne misli in da se v doglednem času ne izvrše.

Dočim opozicija tako razpada, vlada v polni meri utrjuje svoj položaj. Vlada namerava sedaj zastaviti vse sile za konsolidacijo razmer v državi in zlasti vplivati na pomirjenje strasti. Vlada pripravja svoje predloge za narodno skupščino, s katerimi bi se dvignile gospodarske in socialne razmere v

voja, kritičnosti in prevdarnosti naše javnosti.

Vendar verujemo, da prodira spoznanje o klerikalnih lopovstvih in sleparstvih z naprednostjo in svobodomiselnostjo že tudi v zakrknjene nazadnjaške kroge in da bo kmalu fronta naprednosti in nacionalne naše demokracije tako trdna, da si klerikalizem ne bo več upal na dan s tako predrzno agitacijo, kakor je agitacija in demagogija z »naprednostjo in svobodomiselnostjo« s strani SLS!

državi. To bo znatno pripomoglo, da bodo separatistične stranke razpadle in da bo po novih volitvah, ki niso izključene v bližnji bodočnosti — po sprejetju nujnejših zakonov v skupščini, zmaga Narodnega bloka še večja. Gotovo je, da bo izšel Narodni blok iz novih volitev z ogromno premočjo.

— Beograd, 14. febr. (Izv.) V beogradskih gospodarskih krogih so zelo simpatično sprejeli vest, da se nahajata med najvažnejšimi zakoni, ki pridejo na dnevni red v skupščini, tudi zakon o kmetijskih in obrtniških kreditih. S sprejetjem teh dveh zakonov se bo namreč mnogoštevilnim našim kmetiskim in obrtniškim slojem s pomočjo države omogočila nabava cenejših kreditov.

Uradno ugotovljena večina Narodnega bloka.

— Beograd, 14. februarja. (Izv.) Uradno je ugotovljeno, da šteje večina Narodnega bloka 163 poslancev, opozicija pa 152. Po poročilu iz notranjega ministrstva je izid volitev nastopen: Volilcev je bilo 2.952.907, volilo pa jih je 2.401.194. Narodni blok je dobil 1.040.452 glasov, Radičeva stranka 532.876, Davidovičevi demokrati 284.527, zemljoradniki 121.369, klerikalci 109.203. Značilno je, da so samostojni demokrati dobili nad 250.000 glasov, a samo 23 mandatov, dočim so dobili klerikalci za 100.000 glasov 20 mandatov. Najbolj značilno pa je, da so dobili zemljoradniki s svojimi 121.000 glasovi samo 5 mandatov.

OPZICIJSKI LISTI NAPOVEDUJEJO RAZVELJAVLJENJE NEKATERIH DEMOKRATSKIH MANDATOV!

— Zagreb, 14. februarja. (Izv.) »Jutarnji List« javlja baje po informacijah iz vladnih krogov, da namerava vladna večina razveljaviti štiri mandate Davidovičeve stranke, in sicer dva v Črni gori, dva pa v Južni Srbiji. Ta svoj predlog bo vladna večina stavila v verifikaciji ob odseku. Ako je informacija »Jutarnjega Lista« točna, potem lahko izgubi svoj mandat še Ljuba Davidović, ki je, kakor znano, izvoljen edino v Črni gori. V tem slučaju bi opozicija izgubila svojega voditelja in bi številni poslancev Narodnega bloka narastlo na 167.

POSVETOVANJA NARODNEGA BLOKA.

— Beograd, 14. februarja. (Izv.) Tekom včerajšnjega dne se je opazalo v narodni skupščini kakor tudi v predsedništvu vlade večje živianost, ker je došlo v Beograd že večje število novozvoljenih poslancev. Posebno živahno je bilo v radikalnem klubu. V Beograd so namreč došli vsi novi poslanci radikalne stranke, da se pouče o položaju. V radikalnem klubu sta imela včeraj konferenco ministri Boža Maksimović in predsednik skupščine Ljuba Jovanović. Jovanović je kasneje konferiral tudi s Paščem. Jovanović je izjavil novinarjem, da je vlada že pripravila vse potrebno gradivo za parlamentarno zasedanje. Tekom včerajšnjega dopoldneva se je ministrski predsednik Pašič dolgo posvetoval tudi z ministrom za šume in rudnike dr. Žerjavom in z radikalnim prvakom Krsto Miletičem.

POGAJANJA Z ITALIJO.

— Beograd 14. februarja. (Izv.) Včeraj dopoldne je odpovala v Firence naša delegacija za pogajanje z Italijo. Delegacija je od vlade dobila podrobna navodila o svojem postopanju na konferenci, posebno glede vprašanja naših manjšin. Danes potujeta v Firence šefa naše delegacije dr. Rybač in dr. Metličič.

PREDAVEC HODI DOMOV.

— Zagreb, 14. febr. (Izv.) Internat Josip Predavec je zaprosil policijo, naj mu dovoli delati na njegovem posvetu v Dugem selu. Policija je ugodila njegovim prošnji v toliko, da se sme Predavec vsak dan odpravljati v spremstvu detektiva na svoje posvetstvo, odkoder se zvečer vrača z vlakom v Zagreb.

NOV LIST V BEOGRADU.

— Beograd, 14. febr. (Izv.) Jutri prične izhajati nov list »Reporter«, ki ga bodo izdajali profesionalni novinarji-reporterji.

KRIZA ITALIJANSKEGA FAŠIZMA.

— Rim, 13. febr. (Izv.) Snoči je zboroval fašistiški veliki svet. Ob tej priliki je imel min. predsednik Mussolini govor, v katerem je priznal, da so vse ostale stranke zapustile fašizem. V tej izjavi vidi Mussolini dokaz, da so fašisti izvršili resnično revolucijo. V juniju pričeka velika kriza radi umora Matteottija se more matrat kot prestana. Akoravno pa je zmagal fašizem v veliki bitki, vendar pa cela vojna še ni dobljena. Za to sta predvsem disciplina in samozatajevanje fašistov potrebna, kar je marsikomu pogosto zelo težko, radi česar nekateri rajši zapuste stranko in prestopijo k nasprotniku ter blatio potem vso stranko. Po govoru min. predsednika Mussolinija je sklenil veliki svet, da se vodstvo stranke zopet poveri gen. tajništvu ter je izvolil za generalnega tajnika znanega ekstremnega fašistovskega voditelja Farinaccia. — Odbor aventinske opozicije je sklenil včeraj, da napove fašizmu najodločnejši boj ter je objavil vzroke, radi katerih smatra kot nemogoče, da bi se vršile nove volitve pod sedanjo vlado.

REFORMA CERKVENO-POLITIČNE ZAKONODAJE V ITALIJI.

— Rim, 13. febr. (Izv.) Včeraj je zborovala prvič novoimenovana komisija za reformo cerkvenopolitične zakonodaje v Italiji. Koncem seje je izjavil justični minister, da namerava vlada zboljšati plače duhovščini obnemem z regulacijo plač uradnih. Komisija je osnovala tri pododseke, ki naj bi proučili naslednja tri vprašanja: reformo cerkvene premoženjske uprave, priznanje verskih redovnih družb, eksekutur in placet.

ZNIZANJE CEN KRUHA V ITALIJI.

— Rim, 13. febr. (Izv.) V Genovi, Luccini in Florenci se je vsled posredovanja vlade pri lastnikih mlinov znižala cena kruha za nekaj centezimov.

RUDNIŠKA NESREČA V DORTMUNDU.

— Dortmund, 13. febr. (Izv.) Od ponesrečenih rudarjev v rovu »Minister Steina« so spravili na dan doslej 121 mrtvih. Nadaljna rešila dela so morali radi strupenih plinov prekiniti, ker je že več oseb reševalne ekspedicije obolelo radi vdihavanja plinov.

— Dortmund, 13. febr. (Izv.) Doslej pogrešajo še 14 rudarjev, tako da bi šte vilo žrtev znašalo 135.

PODRAZENJE KRUHA V FRANCJI.

— Pariz, 13. febr. (Izv.) Komisija za določevanje krušnih cen je povišala ceno kruha od 1.55 na 1.60 frankov za kg.

POLITIČEN ATENTAT V SOFIJI.

— Sofija, 14. febr. (Izv.) Direktor »Slova« posl. prof. Nikola Milev, vnet pristaša vladne stranke, je bil snoči ustreljen na cesti od neznanega napadalca. Napadalec je bil najbrže komunist.

SAMOMOR ŠPANSKEGA GENERALA.

— Madrid, 13. febr. (Izv.) General Omban, član prvega direktorija Prima de Rivera, je izvršil samomor.

Borzna poročila.

Zagreška borza danes ni poslovala. Ljubljanska borza danes ni poslovala.

V prostem prometu so notirali: Curli 11.825 denar, Trst 2.53, blago, London 293.125 den., Newyork 61.25 den., Pariz 3.25 den., Praga 181.25 den., Dunaj 0.0864 denar.

— Curli, 14. febr. Današnja borza: Beograd 8.475, Pariz 275, London 2478, Newyork 519.10, Milan 21.325, Berlin 1.235, Praga 15.375, Dunaj 0.07315.

— Trst, 14. febr. Borza: Beograd 39.0 — 39.70, Pariz 127.15 — 127.40, London 115.9 — 116, Newyork 24.20 — 24.30, Curli 467 — 468, Praga 71.50 — 71.70, Dunaj 0.03375 — 0.0425.

— Dunaj, 13. febr. Devize: Beograd 1152 — 1155, London 339.300 — 340.300, Milan 2932 — 2944, Newyork 70.935 — 71.185, Pariz 3780 — 3796, Praga 2099 — 2109, Curli 13.67 — 13.720. Valute: dinar 1147 — 1153, dolar 70.460 — 70.560, češka kruna 2082 — 2104, lit 2932 — 2944.

DR. FERDINAND PANTUČEK UMRL.

Praga, 14. febr. (Izv.) Umrl je predjednik višjega upravnega sodišča dr. Ferdinand Pantuček, ki je bil eden glavnih ustvariteljev češkoslovaške ustave. V avstrijskem parlamentu je pripadal mlado-letski stranki.

RUSKO - JAPONSKA POGODBA.

Moskva, 13. februarja (Izv.) Japonska vlada je odobrila pogodbo, sklenjeno z Rusijo. Po tej pogodbi je dovoljena kolonizacija Japoncev v Vzhodni Sibiriji. Da bi Japonci ne izrabili v prevleklji meri te do-žbe, je ruska vlada sklenila naseljevati rusko prebivalstvo v Vzhodni Sibiriji.

VELIK POŽAR V TURINU.

Rim, 13. februarja (Izv.) V Turinu je večeraj izbruhnil velik požar v avtomobil-skih tvornicah Fiat. Škodo cenijo na 2 mi-lijona lir. Ogenj je nastal v ličarskem odel-ku ter je uničil oddelek, kjer so bili shra-njeni vozovi.

Demagoška častikraja.

Ze pred svetovno vojno je naš klerikalizem zastiral slovensko po-litično življenje z demagoško časti-krajo. Spominjamo se, kako je n. pr. dolžil napredne kroge, da živé nemo-ralno, da se udajajo strastem, da so klerikalni akademiki angeli itd. Namen je častikraja je bil očiten: ločiti kmet-sko ljudstvo od inteligence, onemo-gočiti inteligenci dostop do naroda, strniti vrste klerikalnih pristašev ter na umeten način vpeti klerikalnim priganjačem, da so boljši kot napredni in narodni ljudje, da so na klerikalni strani same ideje in ideali, na na-sprotni strani pa ostudne moralne za-blode, erotične nizkosti in dr. Ze takrat ni hotel klerikalizem priznati enakopravnosti političnih naziranj ter uvesti v našo družbo medsebojno spo-štovanje, pa najsi se še tako razlikuje-vo v svojih političnih in kulturnih nazi-ranjih. Ne! Klerikalizem je živel od nestrpnosti, klerikalizem se je obdajal s kitajskimi zidi. Demagoška častikraja je spadala h glavnemu političnemu oro-žju, s katerim si je osvajal kmetске ma-se, deloma inteligenco in omladino. — Klerikalizem je spoznal človekovo bi-stvo odnoso modernoro orožje židov-skega časopisja ter se vrgel na kar najostudnejšo moralno in politično ča-stikrajo nasprotnikov. Kaj ideje, kaj programatična stališča in analize!

Klerikalizem je pač bistveno ne-strpni in on oznanja edino odrešujočo resničnost svojih programov, pa najsi so še tako relativni ter časovno omeje-ni, kakor izhaja iz nature vsakega go-spodarskega in socialnega ideala!

Klerikalizem se boji stopiti na plan odkritega idejnega boja in zagovarja najbolj nazadnjaško omejevanje svo-bodne besede in misli. Znana je njegova borba proti naprednemu časopisju, ka-terega je pobijal na ta način, da je na-mesto kritike in polemike zahteval di-rekten bojkot. Klerikalno ljudstvo ni smelo čitati naprednega lista! In to je klerikalizem prenesel tudi v novo dr-žavo!

Danes nastopajo klerikalci z istimi sredstvi, samo da so ta sredstva pri-merno izpremenili in adaptirali za no-ve čase. Še danes je glavno klerikal-no orožje demagoška častikraja. Kaj politična polemika in stvarna razpra-va, glavno je pridobiti ljudi na svojo stran, pa najsi jih pri tem zapeljemo z najnemoralnejšimi sredstvi. Tako sred-stvo je moralna častikraja. Danes krad-e klerikalni tisk čast vsem, ki ljubijo to državo, pa najsi pomenijo dejansko absolutno večino našega naroda. Ta večina je »sterotistična, protiljudska, de-magoška, nasilna, nedostojna, nepošte-na, sleparska, barabska« itd. Dan na dan blatijo klerikalni listi na ta način naše nacionalne državničke, jim očitajo vse grdobije tega sveta: nasilje, kri, protiljudsko vladanje, korupcijo, nedo-stojnost, nepoštenje itd.

Vprašamo se, ali je taka svoboda časopisja v interesu zdravega razvoja našega naroda in države? Vprašanje e, ali sme večina jugoslovenskega na-oda dovoliti, da blati klerikalno in pozicijsko časopisje njegove vodil-je s tako nesramnimi klevetami, vprašanje je, ali naj trpimo še nadalje v svoji družbi in v našem narodu, ko-jeja zdravi in najboljše večina ljubi in živi za splošno narodno in državne ideale, take cinike in klevetnike?

Ali je s svobodo, ki jo država da-je gotovim novinarjem in časopisnim podjetjem, že rečeno, da smejto ti no-vinarji in ta časopisna podjetja izrab-žati svobodo natskane besede ter na-mesto stvarne kritike in politične pole-mike blatiiti večino našega naroda ter njegov najsvetejša prepričanja in kle-vetati na najbrezstidnejši način naše vodilne politike in državničke?

Naša javnost bo morala v najkraj-šem času obračunati s temi demago-škimi latovji časti. Zahtevamo zdravo, listo, pošteno politično življenje s stvarno kritiko in polemiko ter odkla-ntvamo demagogijo, ki blati največje svetnje našega naroda in njegovih dr-žavnikov!

Volilcem Narodnega bloka!

Naša nacionalna ideja se je v Sloveniji okrepila in dosegla 8. februarja vidne uspe-ke v vseh volilnih okrožjih. Tekom sedmih dveh let so bataljoni naših volilcev narasli za okroglih 40 % — 28.000 nas je že, ki smo jasno izrazili, da se zavedamo skupnosti z državo. Naše napredovanje se ne more ustaviti. Izjave iz mnogih volilšč že doka-zujejo, da vpliva rezultat volitev blagodej-no na daljno konsolidacijo našega napred-nega življa.

Neuspeh v Ljubljani se ni poraz. Na-predna Ljubljana, ki ni zaslužila sramote, ne more pasti. Motijo se oni, ki hočejo arcu Slovenije udariti pečat klerikalizma.

Vam, prijatelji iz mariborsko-čeljskega volilnega okrožja, bi bil dolžan po starem običaju izreči zahvalo, ker ste mi kot nosil-cu liste Narodnega bloka izrazili popolno zaupanje. A teh besed vam ni treba, ker ne pričakujete zahvale. Vaša želja je samo, da uredimo svoje vrste še bolj in da dose-žemo še lepše uspehe in popolno zmago. Kdor je storil mnogo, obžaluje, da ni storil še več. To je duh, ki nas poživlja in ki je porok, da prinese naše delo za kulturno, gospodarsko in nacionalno povzdigo Slove-nije v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slove-ncev še večjih uspehov.

Stotine brzojavnih in pismenih pozdra-rov in čestitk smatram za izraz globoke ra-dosti prijateljev Narodnega bloka in mojih osebnih prijateljev. Hvala vam!

Zdravo!

V Mariboru, dne 13. februarja 1925.

DR. LJUDEVIT PIVKO, narodni poslanec.

Rodoljubom!

Dne 28. maja 1919 so padli v boju z nem. volkshervoci v Črni 4 jugo-slovenski vojniki. Znano je, da so bili boji v Črni odločilni za vso Mežiško dolino in Podjuno. Zato je bil tudi od-por našega sovražnika tukaj najljutejši in da se je ta premagal, so morali pa-siti junaki, ki so sedaj pokopani na po-kopališču v Črni. Dolžnost naša je, da tem prvim jugoslovenskim junakom, ki so padli po ujedinenju, postavimo do-stojen spomenik, ki naj bo viden znak naše hvalečnosti in pa vidno znamenje poznejšim rodovom, da brez tistih pad-lih junakov bi ne imeli svobodne Meži-ške doline in lepi Jugoslaviji.

Ker sami nimamo dovolj sredstev, da bi tem junakom postavili dostojen spomenik, zato se z uljudno prošnjo obračamo na vso slovensko javnost za pomoč.

V Črni, dne 8. februarja 1925.
Odbor za postavitev spomenika v Črni (28. 5. 1919) padlim jugoslov. vojakom.
Jos. Dobravec, predsednik.
J. Kuhar, A. Verbič, odbornika.

Kdor ni z nami, proč od nas!

Na g. Jelačina ml. pada krivda, da je napredna Ljubljana in da so slove-nski pridobitni krogi ob svojega nacio-nalnega in gospodarskega strokovnjaka g. Mohoriča. On je dal denarna sredstva fronderju Ravniharju, mu omogočil izdajanje lastnega glasila. On odgovarja za laži, s katerimi je dr. Rav-nihar vlekel Ljubljance, ko jim je do-povedal, da dobi v Ljubljani večino in da je edini resni protikandidat g. Ko-rošču, dočim so volitve pokazale, da je kompaktna Ljubljana na strani Na-prednega bloka! 4000 glasov, v danih naši veliki državi in nacionalni ideji, oddanih za gospodarskega strokovnja-ka, govori svoj jezik.

Ali je g. Jelačin mlajši, da je v po-litiki, kakor v zasebnem življenju, strp-nost ter medsebojno spoštovanje prvo pravilo? Ali ve morda, da spada k okoli naprednega človeka, da zlasti spoštuje državne in nacionalne ideje naše na-predne javnosti ter voditeljev jugoslo-venskega nacionalizma? V Sloveniji ekzistira nad polstoletja narodnopa-predna ali, kakor se sedaj imenuje, sa-mostojna demokratska stranka. Naši najboljši politični duhovi so potrošili vse svoje energije, da organizirajo proti klerikalizmu mogočno, moderno politično organizacijo. Napredni orga-nizatorji so uspehi. Kljub poteškočam povojnega časa, kljub nezadovoljnosti, kljub nesposobnosti za javno politično delo večine naprednega razumništva so ti organizatorji vstajali na svojem me-stu ter ustvarili lahko rečemo najbolj so-lidno politično organizacijo Slovenije in cele države. Naš tisk je novinarske-ga kakor s političnega stališča dober in med prvimi v Jugoslaviji. Stranka je šla na kmete, dela in se trudil, ko drugi lenuharji, odvetnikujejo ter se bogatijo. Ti ljudje delajo in ustvarjajo edino protitež proti SLS! Kaj je drob-na narodnopa-predna organizacija iz-pred vojne proti organizaciji in tisku Narodnega bloka v naši državi. In Vi ste vprčili tega naprednega dela in truda za organizacijo resnično bojne napredne stranke proti SLS prišli na idejo, da je dovoljeno vse to delo vreči na stran, drzno nastopiti proti organiza-torjem ter proti tistim 30.000 slovenskih narodnjakov in naprednjakov, ki stoje za temi voditelji! Vi ste rekli, Vi ste se drznili reči, da ne priznate desetsti-sojem in voditeljem njihovega dela, da ne priznate njihovega idealizma, vi, ki ste do danes politični lajki, vi, ki do

danes niste mignili s prstom za organi-zacijo napredne stvari v Sloveniji ter zlasti skupno z dr. Ravniharjem za boj proti klerikalizmu, vi, ki si jemljete »a-enkrat pravico, da zastopate iz vsega trgovskega zatista in da se postavite proti tako veliki organizaciji, in sicer zgolj na podlagi neverjetno drznih kle-vet ter psovok o »korupciji, nepoštenju, gmotnosti, nasilju itd.« ljubljanskega »Slovenca«.

Da, pojdite in stopite na plan, v politično areno, če vas je volja, toda najprvo delajte, pokažite svoje ideje, nikar pa začeti štirinajst dni pred vo-litvami fronderško akcijo ter posneti po klerikalnem časopisju neverjetno drzne osebnosti zlagarje ter častikraje! Vi lahko imate svoje ideje, pokažite jih, toda ne klevetajte drugih, pustite jugoslovenske nacionaliste in vodite-lje pri miru, pa hodite svoja pota! Ne posnemajte klerikalne nestrpne dema-gogije, ki kleveta vsevprek in ki blati obenem ugled ter notranje prepričanje svojih nasprotnikov!

Slovenska napredna javnost ima pravico, da se organizira in razčisti svoje vrste! Samo v tem smislu je tre-ba razumeti akcije, ki bodo sledile od te napredne javnosti proti vam. Mi dela-mo po svojih idejah in po načrtani poti. Kdor ni z nami, proč od nas! Pogumno proč, javno in jasno. Naši pridobitni krogi imajo popolnoma prvo, ko pravi-vo, da ste hinavsko in izdajalsko za-pravili gospodarskega strokovnjaka v parlamentu in da so vas vodili čisto osebni in samopašni motivi. Ven zato iz naših pridobitnih organizacij! Isto velja za dr. Ravniharja. Ven iz napred-ne družbe, ker je iz osebne užaljenosti hudobno organiziral razkolniško akcijo med naprednjaki ter jih zapeljal z ob-ljubami in farbarijami o svoji večini, in jo na ta način ljubljanski mandat izročil klerikalni SLS. Izolacijo uskoka ter nie-govo družabno izključitev zahteva no-tranja vera in prepričanje tistih 4000 državljanzov v Ljubljani, ki so volili na-predno, to so tisti, ki so kruto užaljeni v svojem prepričanju in v svojem ho-tanju in ki imajo pravico, da ključijo na razčiščenje naprednih vrst ter na dru-žabni in osebni obračuni z naprednimi uskokli. Ti uskokli so še tako predrzni, da ne izvajajo sami posledic, da se ne izjavljajo javno in jasno, marveč da raje slepomišijo in dvožitkarijo na levo in desno ter se izdajajo za naprednja-ke, dočim dejansko pomagajo klerikal-cem! Nacionalna javnost pravi po pra-vici: Ven s hinavci, ki nimajo poguma, da pristopijo v klerikalno stranko, dasi za njo najemniško fronderško zlagari-jo, proč in ven z razkolniki iz nacio-nalne družbe. Kdor je naš, bodi odkrito naš! Kdor je drugačnega mnenja, naj pove, naj se sam izloči, naj sam poišče svoje pravo mesto. Če bodo ti fronderji izbačeni iz naših kulturnih in pridobit-nih organizacij, bo to posledica njihove neverjetno drzne špekulacije na do-brohotnost naprednega življa, bo to posledica njihovega vstrajanja v orga-nizacijah, ki ne pripadajo klerikalni in Ravniharjevi politiki in zlagariji, mar-več napredni javnosti.

Ta članek smo napisali na podlagi neštetihi pism, ki jih dobivamo iz vse Slovenije. V njih zahtevajo naši dobri pristaši, da razčistimo svoje vrste in da pokažemo uskokom vtrata! Zlasti se z ogorčenjem obračajo proti »Merkurjev-tiskarni« ter proti Jelačinu, ki je kot pridobitnik, kojega glavni odjemalci so naši napredni ljudje po kmetih in v Ljubljani, podpiral klerikalno akcijo proti glavni pobornici naprednega Slo-venstva in jugoslovenske državne ide-je! Proč z njimi, ven z njimi iz dostoj-ne napredne družbe in naših organiza-cij!

Politične vesti.

— Kako titularajo klerikalci naše učiteljstvo! Današnji »Slovenec« pri-občuje uvodnik o pokanju strun! V tem uvodniku pravi, da je bil šolski štrajk na Št. Vidu popolnoma na mestu. Po-vod temu štrajku da je premostitev dveh učiteljev. Recimo, da so učitelje bile nepravilno premeščene! Imajo v tem slučaju vendar dovolj poti, da se pritožijo in zahtevajo popravilo pre-mestitve na podlagi zakonskih besedil. Če pa smatrajo obščina, da so pre-mestitve upravičene, končana afera. Vsaj za pametne ljudi, ki vedo, da ekzistira tako v državni upravi, kakor sicer v življenju potreba po disciplini in po podrejanju. Kam pridemo, če o pre-mestitvah ne bomo sodile oblasti, marveč po klerikalnem časopisju in politiku-jočih duhovnikih našutane množice. Na ta način uvedemo v uradne raz-mere čisto demagoške, nasilne elemen-te, katere pa z vso odločnostjo odkla-njamo. Kaj bi storila oblast, ako bi se kdo pobunil proti razsodbi sodišča, proti razsodbi na pr. v zadnji instanci. V tem slučaju je pač zadeva končana in stvar se mora lepo disciplinirano urediti, stranke pa se razsodbi podre-diti! To je jasno ko beli dan. Samo klerikalci ne spoštujejo te edine pra-viline in disciplinirane poti, marveč gredo in našutajo roditelje, da odteg-

nejo otroke rednemu pouku. Mislimo, da bo oblast že našla sredstva, da pri-merno pouči take roditelje, ki mislijo, da bodo s štrajki in ustrahovanji vpli-vali na redni pouk službenih in urad-nih zadev. Toliko načelno o »štrajku« v Št. Vidu! Zanimivo pa je čitati ta »Slovenec« uvodnik radi lepih naslo-vov, ki jih daje našemu učiteljstvu. Tu čitamo na pr. o »žalostnih razmerah v našem šolstvu«, o »samozvancih«, o »ljudski čredni«, o »svinjah z mehoma«, o »liberalnem učiteljstvu, ki je storilo pred vojno vse, da ustvari med domom in šolo čim globlji jezo« (!), »ni čudno, da je imela naša stranka zato že pred vojno s kličko liberalnega učiteljstva hude nastope« (!), »marsikatega pre-napetega kričarja in zdražbarja so mo-rale disciplinarne komisije disciplinira-ti in nihče se ne more čuditi, če je bilo tudi zvišanje njihovih plač med ljud-stvom skrajno nepopularno«!! To stoji danes doslovno napisano in mi samo ponatiskujemo iz »Slovenca«. Kakšna grlobija! Ubogi napredni učitelj, ki je pred vojno doživljal naravnost neza-slišane strahote klerikalne strahovlade in koje duševno trpljenje nam je tako pretresujoče opisal pokojni Cankar, se imenuje zdražbar in kričar! SLS pa, ki je ustvarjala temu učitelju vse težave, ki ga je preganjala in kateremu, po lastnem priznanju ni privoščila niti po-višanih prejemkov z dostojno člove-ško življenje, se sedaj izdaja za pobor-nico naprednih pedagoških idej! Kakš-na hinavščina, kakšna lopovščina. In se najdejo ljudje, ki volijo SLS. Kako bi ta stranka pometla s svobodnim učiteljstvom, če bi se dokopala do ob-lasti!

— Zakaj slepomišite? Danes te-den je vložila klerikalna stranka svojo kandidatsko listo za občinske volitve ljubljanske, vendar te svoje liste še do danes ni objavila. Tudi dr. Ravnihar še dosedaj niti z besedico ni omenil, da se nehaja tudi on na tej klerikalni kandidatski listi. Čemu vse to? Pač sa-mo zato, da lahko še nadalje dr. Rav-nihar vara slovensko javnost s svojo naprednostjo in razlaga, kako bi se mogel ohraniti napreden značaj ljubljanskega mesta. Toda napredni Ljub-ljanci so moža, ki je s svojo pogub-no politiko spravil ljubljanski skupščin-ski mandat v klerikalne roke, že dovolj spoznali, zato tudi njegovim frazam o naprednosti še zdajnav več ne verla-mejo. Slepomišenje ne pomaga več. Zato na dan s kandidatsko listo g. dr. Ravniharja! Menda se vendar ne sra-mujete svoje najnovejše družbe?

Danes vsi na
„Veliki ples“ Sokola I
v Kazino.
Začetek točno ob osmih,
Zdravo!

— Iz Istre. V Pomeru pri Puli imajo župnika, ki je izjavil v cerkvi, da on ne sme propovedovati v hrvatskem je-ziku, ker tako ukazuje italijanska ob-last. Kdor pa je proti oblasti, ta je proti Bogu! — Iz Čičarije poročajo, da so v selu Rakovu orožniki zapretili nekemu invalidu, da mu znižajo invalidsko pen-zijo, ako takoj ne odpove »Istrske Rije-čice«. Invalid se jih ni ustrašil, ali zgodilo se je res, kakor so mu zažugali. Vzeli so mu za sedaj 20 lir mesečno in napo-vedali, da ne dobi v bodoče sploh nič več, ako ne opusti lista. Nezasišano! — Kaj je s hrvatskimi knjigami na osnovnih šolah, vprašuje »Istrska Ri-ječica«. Od oblasti odobreno čitanko so vrgli iz šole gospodje »direktorji didat-tice«. Zam... se ni z zgod, ker se ima pač vsa šola povsod poitalijančiti.

— Pevsko društvo »Ilirijac« v Tr-stu priredi tudi letos svojo tradicional-no pustno zabavo, ki obeta biti še mno-go lepša, kakor dosedanje. Vodstvo je v rokah člana Ferd. Čretnika.

— Interpelacija zaradi namerava-ne odprave slovenskih nagrobnih napi-sov. Poslanec dr. Besednjak je podal na notranjega ministra interpelacijo proti prepovedi goriškega občinskega odbora glede slovenskih nagrobnih napisov. In-terpelacija vprašuje, na podlagi katere-ga zakona je izšla prepoved, ki je iz-zvala globoko ogorčenje v slovenskem prebivalstvu.

— Transverzalna italijanska poli-tika. Rekli smo, da je govoril senator Orlando v rimskem senatu v prilog Trsta, ko je povdarjal, da sta Benet-ke in Trst dve zase ločeni pristanišči s svojimi interesi. Ali hkratu se je Or-lando Tržačanom zameril, ker se je zavzel za »transverzarno eksportno politiko« proti Vzhodu. Orlando pravi, da se mora vršiti izvoz direktno iz Ita-lije v Dalmacijo, da se na ta način na Balkanu uveljavi italijanski politični in trgovski vpliv. V tem slučaju stopajo pa v ospredje Benetke in Trst ostane na strani. Tržaški Italijani pa so tega mnenja, da mora biti Trst izhodišče za italijansko politiko in trgovino napram Balkanu in da spada v tržaško sfero tudi Dalmacija. Tako je Trst vedno v sporu s staro Italijo, katara mu nika-kor neče priznati one pozicije v eks-

panzijskih stremljenjih, katero Trst ta-ko krepko naglašja. Rimska politika Trstu najbrže ne bo nikdar naklonjena. — Vsakdanja nesreča. 63 letni Peter Markolin iz Plavi je zažgal na polju nekaj dračja. Ker je pihal veter in je ogažal zaje-l bližnjo rebo, je Markolin začel gasiti. Ko je mahal z svojo lopato, se je začela eks-plodizja, Markolin je padel in obležal mrtev. V travi je ležal skrit naboj, ki je eksplodir-al.

Meinl čaj
nove žetve

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Štepanju vasl va-bi k predpustni veselici v zelenem kaju, ki jo priredi v nedeljo 15. tm. pri bratu Fran-cetu Kregarju v Štepanju vasi. Na sporedu je med drugim: Saljiva pošta. Vzkljena ameri-kanška ženitev. Komini fotograf. Boj za ne-vesto. Ženin pa tak. — Začetek ob 15. uri. Zdravo! Odbor.

— Pri koncertu, ki ga priredi Sokol v Šk. Lokl dne 15. tm. nastopi celoten Sentia-kobski salonski orkester pod vodstvom di-riženta g. Danila Bučarja. Spored je skrbno izbran in zelo zanimiv, zato je pričakovati kar največje udeležbe. Pri koncertu nastopi član orkestra, violinist g. Franc Smolik, ki izvaja violinski solo Bértotovega koncerta op. 104 s spremljevanjem orkestra. Začetek koncerta radi ugodnejših železniških zvez točno ob pol 5. uri popoldne. V nedeljo vsi na koncert v Škofjo Loko! 352—n

— Za zgradbo Sokolskega doma v Sp. Šiški so darovali m. m. po br. Dolinski sle-deči gg. in tvrdke: Po 100 Din: I. C. Mayer, Slavenska banka, delniška družba pivovar-ne Union; po 50 Din: Haman, izvozna in uvozna družba, I. I. Naglas, A. B. Skaberne Röger mlj., Slovenska banka, Boris Roš; po 30 Din: Grobelnik, Lavtžar, Neimenovan po 20 Din: Fajdiga Anola, Mencinger T., Urlep, Beneš J., Mesec, Svoboda, Stepic P., Neimenovan, Klavara, Brölich, Koch, Ne-imenovan, Francka Ostnek, Šušter, Dežela, Petan, Jelovešek, Anica Hostnik, Kraner Leo, Velušček, Cerovac in po 5 Din: Kapun. — Iskrena hvala! 350—n

Miran Jarc:

Poslanstvo lutk.

(Ob priliki otvoritvene predstave »Slov. marjetnega gledališča«.)

Baš leto dni je preteklo, odkar se je za-tvoril hram malih kraljev, čečic in palč-kov, in smo se dvomljivo popraševali, kdaj spet zaplešejo ti čudotvorni glumači svoj pravilni ples. Zdaj se spet odvarja zavesa med malim odrom, pri čemer ima veliko za-slugo telesno kulturno društvo »Atena«, ki je v Mladiki preskrelbo zavetistič marjo-netam, neboljenkam in nepriznankam pri nas. Res je, da so otroci odnesli najlepše spomine na večere, ki so jih očarali in pre-novili in jim ustvarili za kratko dobo res-nico bajnosti — toda razumislivo pri nas nima niti vpogleda v to svojevredno umet-nost, niti razumevanja za dejanje in neha-nje Gašperčka in njegove družbe, ki je ta-ko priljubljena pri drugih narodih. Ali naj znova omenjam, da so bili Balzac, Goethe, Gounod, Haydn, Maeterlin H. v. Hoffmanns-thal, d'Annunzio, A. Schmitzler t. dr. vneti zagovorniki in sograditelji tega kraljestva malih? Ali naj znova prepričujem, da ma-rijoneto gledališče ni nikak cirkuški »Ka-sperltheater«, kot misli menda 90% naših razumnikov, temveč je čisto svojevrsna umetnost, ki — dvignjena na nivo tipično-sti, posplošavanja — podčrtava metafizič-nost in je glasilo novodobne sinteze. Je pa velika razlika med miselnostjo »velikega« odra in med prikazovanjem lutkovne pozor-nice. Vsebinsko se prelivajo motivi donki-hotskega zanešenjaštva v vztočnjaško ča-rojstvo in romantično hrepenljivost, ki se slednjici izmiri v trezno in zdravo zemljan-stvo. Fabulistično so to najprejše iniačie Odiseje. Običajen junak se odpravi iskral svojo Dulcinejo Silijano. Razvozlavec vseh zadržev in zank je večni burkež Gašperček. Gašperček: Sarcho Pansa, Lam Dobria — zdrava, ljudska pamet. To je zdravje, ki žari iz smeha ljudi, izoblikovanih iz sonca in zemlje, porednost, šegavost — varuštvo ki je že premmogega duhovnega razvratneža ustavilo pred skokom v vesoljno temo in ga privedlo nazaj na obalo. Gašperček je varovnik pred obsedenostjo in duhovnim m-sečnatstvom. Zato se ta saljivec pojavlja ol hudih urah, ob krikih bičarjev in skakačev ob topotu apokaliptičnih jezdecev, ob zven-ketu preklucij... on, glasnik mere, reda, za-konitosti. Pri Nemcih ga je prvi uvedel slo-viti Poci, njegova tradicija ga je rodila tu di pri nas, kjer ga je slikar Klemenčič prv priklical v življenje. Slovenci so si ga ko-maj šele ogledali. Izmed domačih književni-kov pišejo lutkovne igre dr. I. Lah («Sne gulčica», »Prologi», F. Milčinski, Mirko Pretnar («Sedem razbojnikov»), Miran Jarc («Godec Janez»), »Prologi« I. dr.

Otvoritvena predstava nove sezone s vrši v nedeljo 15. tm. v ortoped. dvoran Mladike ob 3. in 6. pop.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20. zvečer.

Petek, 13. februarja: »Rosmersholm«. Premijera. Red F.
 Sobota, 14. februarja: »Stričkove sanje«. C.
 Nedelja 15. februarja: ob 3. pop. Pepeluha, mladinska predstava. Izven.
 Ob 8. zvečer Rosmersholm. Izven.
 Ponedeljek 16. februarja: Magda. Red B.
 Torek 17. februarja: zaprto.

OPERA:

Začetek ob pol 20. zvečer.

Petek, 13. februarja: Zaprto.
 Sobota, 14. februarja: »Don Juan«. Red A.
 Nedelja 15. februarja: ob 16. pop. Smrtna tarantula in karakteristični plesi, ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
 Ponedeljek 16. februarja: zaprto.
 Torek 17. februarja: Trubadur. Red D.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER V LJUBLJANI.

Začetek ob 20. zvečer.

Sobota, 14. febr.: Vražja misel.
 Nedelja, 15. febr.: Vražja misel.

Rosmersholm.

Kako drugače učinkuje Ibsen danes kot pa pred 20. ali 10. leti! Oboževali smo Ibsena in njegovo, tedaj še nedosegljivo tehniko. Danes pa že obvladamo Ibsenovo tehniko in stojimo daleč nad njegovi problemi! S tem preživljamo Ibsenovih problemov in ljudi, teh vseskozi umstvenih, intelektualnih oseb, smo prehiteli Ibsena in radi tega danes doživljamo tega dramatičnega mnogo prostje in samozgodnejše kot tedaj, ko so nas še mamili njegovi dramatično napeti, problemi protestantskega individualizma. Danes prehajamo preko celih dialogov, ki so nam nekoč s svojimi drznimi mislimi zapirali sapo, kakor čez vsakdanjosti. Reaktor Kroll je povsem znana in razumljiva oseba, danes celo simpatična; je reakcionarna, vendar potutna, dosledna, zdrava in borbeno. Johannes Rosmer pa je za današnji način življenja mehkužnejš, karikatura resnične moza, brez volje, brez določene stremilnosti, brez samostalnosti, brez razuma, brez duševnega ravnotežja. Obratno pa pomeni Rebeke West krasno figuro, prekrasno bitje, toda samo v liku, na katerega iz drame zaključujemo, ne pa, kot jo vidimo in slišimo v dram. Sploh je priznana hiša Ibsenovih dram ta, da vpleta Ibsen za razumevanje svojih del predramatične, preddejanjske fabule, fabule in dogodke pred dejanji in da napiše pogosto za svoje glavne junake same medle govore, ne popolne karakteristike, ki so naravno radi piščasti govorov neustvarljive in se ne dajo tipično zadosti predstaviti. Sporedna Madame Helseth je v Rosmersholmu šefuža in tehnični pripomoček. Res

izvirni pa sta figuri Brendla in Mortensgarda. Obe tipični, prva pravi hladni, realni politik, ki zna živeti v družbi idealistov tudi brez idealov, drugi čisti, iskreni, vihravi bohem-idealista. Priznati moramo, da je za naše današnje življenjsko obzorje najlepši tisti trenutek v Rosmersholmu, ko prosí bohem Brendl za par odloženih idealov! Nadalje so živi, še danes veljavni prizori z rektorjem Krollom in makijavistom Mortensgardom. To so živi značaji, tipt, še danes veljavni, možni, umrli.

Tudi Rosmersholmova zamisel, toda je njena preddejanjska fabula, to se pravi historija Rebeke in Brendla, je še vedno živa, resnična in dramatično mikavna, toda Rebeke West, kakršna nastopa v štirih dejanjih Ibsenove drame, ostane le klavirni ton. Še bolj klavirna in za današnje čutenje bedasta je figura posumnika Rosmerja. Zlasti njegova konec njegove aktivni nastop koncem drame. V starem veku so dramatični uporabili deuse ex machina, v Rosmersholmu, zlasti v zadnjem dejanju nastopi kar ducat takih deusov. Tako nenaraven, norganičen, neresničen in nesmiseln je dialog in dogodek zadnjega Rosmersholmova dejanja. O dramatični kot taki pa lahko rečemo, da je nismo tehnično prekoračili. Toda v problematiki, glede problemov, je Ibsen daleč za nami! Svetovna vojna je pač povzročila ogromen prevrat vrednot in čustev ter nam omogočila nelazerno življenjske in svetovne izkušnje, s katerimi danes takorekoč ne moremo razumeti nerednega vedenja teh Ibsenovih junakov. Ta preobrat vrednot in izkušenj v nas samih se zrcali v hladnosti, nerazumevanju ter ravnodušju napram nekoč tako močnim Ibsenovim individualističnim problemom. Konflikt med tzv. svobodno in drugo ljubeznijo, med zagoteno, strastno, patološko žensko ljubeznijo, ki prvi s kriminalnim brezčutjem preko človeške žrtve do svojega cilja, nadalje konflikta konservativizma s svobodno mislijo je govoril lep in dramatičen. V Ibsenovi dramatični nastopata prva dva konflikti samo v fabuli, ne pa na odru, v napisanih štirih dejanjih. Toliko glede Rosmersholm!

O prevodu bomo rekli, da nam ugaja njega sočen in blagodoneč jezik o izrabilih pa sledeče: glavna junaka nista Rosmer ali Rebeke (morda je Ibsen tako hotel), morda rektor Kroll. Za Krolla je Ibsen napisal toliko govora, da se nam lahko v 3 dejanjih predstavi kot celotna, markantna, zaokrožena osebnost. Zato je lahko ugajal g. Skrbinek izredno. Na dlako je pogodil dramatično resničnost svojega rektorja, poštenega, boljčvega reakcionarja in toplega prijatelja. Kakor pa Skrbinkovemu rektorju ne moremo ugovarjati in stopi ta njegov rektor lahko na vsak svetovni oder, tako grajam njegov neobvladan in netemperiran glas. Tu se ni g. Skrbinek prilagodil intimnosti sobnih razgovorov ter splošnemu občutku Ibsenove drame. Če pogodi in popravi še ta nedostatek, tedaj si lahko šteje v čast in ponos, da je ustvaril morda

najbolj živega človeka, kar jih je šlo preko ljubljanskega odra. Tudi g. Rogos se pridruži Krollu. Podal je novinarja in politika Mortensgarda s pretresujočo realistično in izredno ostrimi tipičnostjo. Vsak njegov stavek, vsaka kretnja je bila užitek in radi glasovne »merjenosti« najtanjši igralec včerajšnje predstave. G. Putjata je igral finega potepuha, ki nastopa v prvem dejanju precej bizarno, skoraj artistično, dasti je predpisana stroga realistična. V zadnjem se izpremeni v obupanega, nekotiko sarkastičnega pesimista. Vprašanje je, ali so nordijski bohemi tako temperamentalni kakor romanski. G. Putjata je igral ro-nanek-gal! Tudi če priznamo pogrešek v koncepciji, moramo vendarle potrditi, da je igral svojega Brendla kaj prvovrstno. Sploh je g. Putjata vedno živ in izvirno. Pri Brendlu-Putjati smo se spomnili na pesniškega fevrija v Antoi Francovem »Le Lys rouge«, ki ga je nesmrtni francoski pisatelj karakteriziral s sledečimi besedami: »Il se donne à soi-même en spectacle. Najbolje vloga pa je moral kreirati g. Levar. Krivda leži na Ibsenu. Rosmerju je namenilo glavno vlogo, napisal pa zani tako malo besedila, da je na tej podlagi prvašem mnenju skoraj izključeno predočiti tipičnega Rosmerja, kakršnega zahteva dramatični Rosmersholmova drama! Rosmer čisti-ja od prvega do zadnjega dejanja ne-več, ne probleme in duševne izpremembe. Ibsen pa ga postavlja v vlogo, skoraj popolnega muca. To je bistvena tehnična Rosmersholmova napaka in razlog neuspeha v sedanjem času. Ne rečemo pa, da je razliše premijere, ki je ugajala razpršeni množici prva tri dejanja so ugajala. Zednja problematično manj. G. Levar je ne zmal pogodil mirno, z ekstremi v ekstremi holecbojo figuro Rosmerjevo, dasti vsled pčlosti od Ibsena napisanega govora materiala ni prišel do primerneve uspešnega in duševnega izraza. Tudi je zaspadel svojo vlogo preveč pasivno. Rosmerjev značaj in nastop pa je, kot rečeno, najtežje igralsko vprašanje in radi navedne tehnične napake pač neizvršljiva naloga. Baš v tej neizvršljivosti pa leži največja pčlost za to, kar je podal včeraj g. Levar kot Rosmerja. Ista neizvršljivost karakterizacije velja za Rebečino vlogo, ki jo je morala obvladati g. Marija Vera. V trenotkih, prizorih ter dramatičnih govorih, v katerih je mogla razviti svojo veliko umetnost, je pokazala kaj premore. Najboljši trenotki Vrine Rebeke so bili pri-jejni lok obupa in poloma koncem tretjega dejanja ter obtem na koncu drame, s živim izrazom končno osrečene žene. V teh trenotkih se je na odru rodila živa rečnica... Gospodinja se po našem mnenju ne prilagaja silnice vloge. Maske dobre, scenerijska primerna. G. Marija Vera je prečela šop rdečih nageljnov za režiserja, s katero je spravila na naš oder ter režirala težavno, tipično in poučno Ibsenovo dramo. Na splošno lepa primera, ki uvaže premišljeno gledalca v bistvu dramatične umetnosti! Ob Ibsen in na Rosmersholmu lahko spoznaš, da občinja to bistve v živem življenju in mišljenju na odru, ki naj človeka-poslušalca vani in omam...

— Mesto opere »Don Juan« je danes zvečer »Smrtna tarantula« za red A. Gosp. Cvejič je namreč obolel.

— Nedeljske predstave v Narodnem gledališču. V nedeljo so v Narodnem gledališču 3 predstave. Drama vzporedi ob 15. popoldne Pepeluha in zvečer ob 20. Ibsenovo dramo Rosmersholm, ki je pri premijeri tako lepo uspela. V operi pa je ob 16. popoldne baletni večer in sicer se vzporedi mimodrama Smrtna tarantula in plešejo se razni karakteristični plesi. To je ljudska predstava pri znižanih cenah in se konča točno ob 18. popoldne.

— Naprava šolskih odrov. Poročajo nam: Za razne šolske prireditve: gledališke igre, proslave itd. so si nekatere šole na kmetih omislile takozvane šolske odre. V Ljubljani nima od sedaj še nobena ljudska ali meščanska šola takega odra. Po prizadevanju pok. ravnatelja g. J. Dimnika je za šolo na Ledini za napravo takega odra darovala neka trdka že potrebni les, neka banka pa znaten prispevek. Ker pa mestna občina pod prejšnjim županom in kasnejšim vladnim komisarijem dr. Peričem ni hotela v to svrhu ničesar prispevati, je ostala ta stvar seveda le pri načrtu. Sedaj se je oglašila za napravo odra tudi IV. deška ljudska s l. deško meščansko šolo. Ove občine je sedaj odvisno, če dobota ti dve šoli svoja šolska odra! Stroški so prav malenkostni!

— Huml-Tkalčič-Ličar. Ta umetniška trojica, ki tvori takozvani »Tkalčičev komorni trio«, se pripelje jutri v ponedeljek v Ljubljano in koncertira ob 8. zvečer v Filharmonični dvorani. Spored komornega večera je sestavljen iz samih klasičnih del Saint-Saens, Beethovna in Dvořaka. Tkalčičevo komorno združeno datira že od prejšnjega leta, ko je na večer koncertih tako v Ljubljani kakor tudi izven njenih mej uveljavila z največjim uspehom svoje ime in umetniško potrdila. Spored ponedeljkovega koncerta je izredno zanimiv in prepričljiv, da se naše glasbo-ljubne občine v največjem številu odzove vabilu Filharmonične družbe in poseti koncert izvrstnih umetnikov. Vstopnice je dovolj na razpolago in se jih lahko posamni sedeži v Matični knjižnici. 361/n

— Tkalčičev komorni koncert. Na sporednih komornih večerih pripravamo izmed slovenskih skladateljev najbogostejši ino slavnega Dvořaka. Njegova komorna dela se odlikujejo po bogati invenciji, nemernem čuti in klasični obdelavi, kar vse jim zagotavlja vedno in povsod absoluten uspeh, posebno, če ga izvajajo trije tako izvrstni umetniki, kakor so v Ljubljani Huml (g. sli), Tkalčič (celo) in Ličar (celo), ki se po daljšem presledku predstavijo naši publiki na abnoma koncertu Filharmonične družbe v ponedeljek dne 16. t. m. Vstopnice v Matični knjižnici. 361/n

— Konservatorij in elektronski klub. Matice v Ljubljani, Sklep 1. poljeja je v soboto 14. t. m. in trajajo počitnice do vstega torka 17. Sreda 18. je zopet redni pouk v polnem obsegu. V enem semestra je bilo redovanih 377 klavirskih 161 viljinskih, 36 solopeskivih, 31 gojencev teoretičnih predmetov ter 59 instrumental-

Moja je prehlada prešla!
 Hitro in sigurno odstranijo jo izvrstne Aspirin-tablete Bayer.
 Prite na modro-belo-rdečo pečatno znamko.

stov. Slednji so se učili sledeče instrumente: čelo 9, kontrabas 3, flavta 6, klarinet 6, oboa, 2 rog 3, trobenta 6, pozavna 8, tolkala 2, orglje 6 gojencev. Veliko število instrumentalistov je gotovo razveseljivo znamenje za instrumentalno glasbo. Ravnateljstvo želi, da se za te instrumente prijavijo čim večje novih gojencev, saj je istim po dokončanem študiju zagotovljen lep in izdaten zaslužek, ki omogoča posamniku popolno eksistenco in je služba tudi vedno dovolj na razpolago. 366/n

— Kulturno-kritična revija »Kritika«. V Ljubljani izide še pred koncem februarja časopis »Kritika«, ki bo posvečen izključno stvarnemu presojanju vseh kulturnih vrednot. Vsebinska revija bo strogo načelna, nepristranska in obenem aktualna ter bo skušala pripomoči k pravilnemu umevanju umetnostnih pojavov. Obsegala bo oceno slovenskih proizvodov, upodablajočih umetnosti, drame, opere in glasbenega življenja. Sodeloval bo večji krog znanih strokovnjakov in publicistov, uredništvo lista pa je poverjeno z. Josipu Vidmarju. 366/n

— Predavanje o Češkoslovaški v Milanu. »Rinascimento Nazionale« je priredilo predavanje o Češkoslovaški. Predaval je bivši poveljnik 35 legije Grasselli o zgodovini Češkoslovaške, o njenih bojih za svobodo in o pomenu Češkoslovaške za bodočnost Evrope. Govoril je o njeni kulturni umetnosti, industriji in toplo pozdravil navzočega češkoslovaškega konzula Laška. Velika dvorana je bila polna odličnega občinstva, ki je z očitnim navdušenjem sledilo zanimivemu predavanju. 361/n

— Zgodovina Rusije, glavno delo ruskega zgodovinarja, katero je ustvaril V. O. Kjučevski izide v Stuttgartu te dni v nem prevodu. To je tudi prvi prevod v eden 22 padnih jezikov. 361/n

— Ljubljanski Zvon prinaša v januarjski številki tole vsebino: Anton Novčani: Celjska kronika. — Juš Kozak: Senypeter. — Igo Gruđen: V mesečini. — Fr. Kidrič: Iz delavnice za komentar Prešerna. — Karle Kocjančič: Iz zbirke »Večna planina«. — Jernej Jereb: Sužen demon. — Dr. Njke Zupanič: Izvor Srbov. — Alojz Turk: Dvolet Levstikovih pism Dragotnu Rudežu. — Književna poročila. — Kronika. 361/n

L. Mikuš
 Ljubljana, Mesni trg 15
 priporoča svojo zalogo
 dežev in solnčnikov
 ter sodehajalnih
 palic.
 Preverite se izvrstno točno in solidno.

19 let
 priznane »Larocin« pilule na-
 sigurneje ozdravijo kapavico (Trip-
 ner) — Dobiva se po vseh lekar-
 nah po 20 Din štalijs. Po pošti
 razpošilja lekarna Blum, Subotica. 15 L

== Zastopnik se išče! ==
 Zastopnika, prvovredno moč, jako dobro uvedeneza pri krojačih in šiviljah (modistinjah), išče za takojšnji nastop tekstilna trdnost, event. se mu poveri konsignacijsko skladišče. — Ponudbe pod »Dobri ponori 385« na upravo Slov. Naroda.

15 letno iamstvo
 najpopolnejši SINGER šiv-
 alni stroji s pogreznim
 ravnosternjem (nabavljajo)
 z enostavnim premikom j-
 pripravljen za štopanje, ve-
 zenje ali šivanje

LUD. BARAGA
 LJUBLJANA
 Sebeburgova ulica 6/1. 1161

Najstarejša slovenska
plesarska in literarna
delavnica
 Ivan Brčić, Dunajska c. 19,
 se priporoča. Izvršitev tučna cene
 zmerne. 1798

J. Sijepušin
 = Sisak =
 preporoča
 najbolje tamburo, žice,
 part ture i ostale
 potrebšline za
 svo glaz-
 ujo. 21 L

Perie.
 kokoške, acije in gosje,
 puh, oddaja vsako mno-
 žino po zmerni ceni —
 trdnika E. Valda. Čakno
 vee 52/T

Teod. Korn, Ljubljana
 Poltarska cesta št. 3.
 nov, starin, celoten in v okrasni
 klepar instalacije vodovodov.
 Izprava strokovnih kopalnic in klozetov
 izdelovanje posod iz pločevine za
 lincež, barvo, lak in med vsake
 velikosti kakor tudi posod (škafle)
 3245 za konzerve.

Crêpe de Chine
 in
Crêpe Georgette
 v vseh barvah za plesne obleke po
 skrajno znižanih cenah pri
JOS. POKRAJŠEK
 Ljubljana, Jurčičev trg
 Surova avla v vseh barvah
 90 cm široka meter à Din 120.

Moč in mladost!
 hitro pripravljeno mnogo preizkušeno
 »NEOKRATOSIN!« Z najbolj šim
 uspehom ga porabiš o pri malo-
 krvnosti, bledičnosti, ostanem
 živcev, malodarnosti, pončnim
 pulcjam, razdraženosti, tesno-
 bi v srcu, vesanini nevrastenim,
 onaniti, impotenci, upadanju teles-
 nih moči ter pri odpornosti, ne-
 privlačnosti ter neumnosti pri
 ženskah. Zavoj stane Din 60 —
 Prosti vpo-latvi denarja napišite
 15 Din »Zgodovina« Gesellschaft für
 chemische und metallurgische
 Industrien m. b. H. Wien XIII 2,
 Wigg. Illgasse 5. 157 T

P. P. ZAJEC
 orisan optik
 Ljubljana
 Start trg št. 9.

Franc Szantner
 Ljubljana
 Selenburgova 1

Trgovina vseh vrst čevljev
 za gospode, dame in otroke
 Spec'alist za ortopedična
 in anatomska obuvala.

Zahvala. 456

Ob prevani izgubi naše nepozabne, predobre mamice

Marije Repič

nam je došlo od sorodnikov, kakor tudi od mnogo-
 brojnih prijateljev in znancev mnogo presrečnih izra-
 zov očutja, za katere se tem potom najiskrenej-
 zahvaljujemo.

Posebna zahvala bodi izrečena darovalcem pre-
 krasnih vencev in v dobrode ne namene poklonjenih
 vsot. Slavnemu pevskemu društvu Trnovo-Kraskovo za
 prekrasno, srce pretresujoče petje.

V veliko tolažbo nam je bila izredno velika
 udeležba pri pogrebu.

Vsem, ki so spremlili našo nepozabno mamico
 na njeni zadnji poti k preranemu grubi, izrekamo
 najvrednejšo zahvalo.

Ljubljana - Nové Stajeci, 14. februarja 1925.

Rodbini: Repič, dr. Šiechta.

Osram-Nitra-Opal

Za dobro delo mora
 biti dobra
 ne bliščeča luč.

Osram-Nitra-žarnice-opal
 ne jemljejo pogled.

Z Osram-žarnicami
 k boljši svetlobi.

Trgovske kredite

daje in eskomptira menice pod zelo ugodnimi pogoji

SLAVENSKA BANKA d. d.

podružnica Ljubljana. 455

Hranilne vloge obrestuje najkulantneje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani dne 14. februarja, 1925.

Klerikalna upornost - a država?

Klerikalci so se čutili — ako se še danes čutijo, to je vprašanje — kot gospodari v naši pokrajini. Domišljali so si menda, da imajo za to, ker so imeli radi razcepjenosti naprednih življenj skoraj vse poslanske mandate, že vso moč v rokah in da v državi ni več vlade, ki bi si upala nastopiti proti njim. Državna oblast zanje sploh ne eksistira in junak, kakršen je g. Smodej, si domišlja, da je državna eksekutiva že res prešla v njegove in njegovih tovarišev roke.

Že pred volitvami je bilo več uradnikov, učiteljev in drugih državnih nameščenecv premeščenih. Za premeščenost so bili pri večini izmed njih merodajni zgolj stvarni razlogi in motivi upravne narave, pri nekaterih izmed njih pa tudi službeni oziri. Dotičniki so se pač preveč izpostavljali v strankarski borbi in so zašli celo na pota, ki se križajo z državnimi interesi. Zato je državna oblast imela nesporno pravico, da napravi v tem pogledu red, in dolžnost dotičnih njenih uslužbencev je bila, da se brezpozorno pokore odredbam predpostavljanih oblastí.

Toda zgodilo se je, da so poedini uslužbenci kratkoma odpovedali pokorščino svojim nadrejenim činiteljem ter ostali na svojem mestu. Ne toliko iz svoje iniciative! V renitentnosti in upornosti jih je zapeljala klerikalna stranka, ki je zadnje mesece sistematično oznanjala evangelij, da značič dan volitev 8. februarja splošni prevrat v državi, ki spravi na krmilo klerikalce in njih zaveznike in jim da v roke vso oblast. Naj torej samo počakajo do tega trenutka vsi oni, ki so njih somišljeniki, pa jim bodo oni rezali kruni. Vrnjotič v ta laži-evangelij so se res posamniki uprli odredbam državne oblasti in ostali na svojem mestu, kakor da bi v Sloveniji že prenehala veljati in moč centralne vlade in njenih organov. Tako je ostal na svojem mestu premeščen poštni sluga na Gorenjskem, tako se ni uklonila ukazni prosvetne uprave učiteljica v St. Vidu in cela kopa drugih naščuvanih in do skrajnosti fanatiziranih državnih nameščenecv, ki stoji pod vplivom klerikalne stranke. Vsi ti stoji na stališču, da sta Korošec in škof močnejša, kakor centralna vlada in ministrstva. In upornost in renitentna se širita...

Da je s tem resno ogrožena državna avtoriteta, je jasno. Čim se izpodkoplje avtoriteta državni oblasti, mora nastati v doglednem času splošen kaos, iz katerega se more roditi edino še vsesplošna anarhija, ki napoveduje bližajočo se katastrofo in najzgodibni konec vsake države.

Klerikalci so se torej v zadnjem času jeli v borbi proti državi posluževati čisto boljševiških metod. Razrušiti hočejo avtoriteto državnih oblastí, ker jim potem, čim bo ta avtoriteta docela uničena, ne stoji ničesar več na poti, da bi ne mogli izvesti svojega končnega smotra. Ta smoter pa je osredotočen v stremljenju, da se naša kraljevina čim prej razbije na kose in razruši.

Ali se državna oblast tega zaveda? Zdi se, da se tega ne zaveda, ker bi sicer pač drugače nastopala proti tem hujšakom. Ali se je potem čuditi, ako tem ljudem narašča greben, da izražajo v svoje politične svrhe celo abecedarje, ki jih zavajajo v stavko?!

Mnenja smo, da mora vlada proti vsakomur in brezpozorno čuvati svojo in države avtoriteto!

V tem oziru pričakujemo od nje dejani.

— Kako se naj volilni zakon izpremeni? Stari politik s kmetov nam piše: Skrajna zloraba demokratičnega volilnega zakona je v tem, da sme vsak pustolovec nastopiti s svojo kandidaturo listo. Kdo so veličine Hribar, Murn, Zagorski itd., ki jih čitamo med propadlimi kandidati? To so vsekakor v zase zaljubljeni politične ničle, ki jim prija, da vidijo svoje ime tiskano. Ako se v tem oziru do prihodnjih volitev zakon ne izpremeni, dobimo lahko kar 50 škrljnic. Sto podpisov dobi lahko tudi Cibrov Jaka ali pa Zane z Iblane, ker je povsod dosti šaljivcev. Za take ljudi bo treba radikalnega zdravlila. Nastopajo naj pri pustnih maskaradah, ne pa pri volitvah, ki morajo biti resen državni akt. Le pomislimo, koliko stroškov in dela provzroči državi tak kandidat! Napraviti je treba na tisoče novih volilnih škrinjic ter se sploh celoten volilni aparat podroži. Nihče bi naj ne smel vložiti liste, ako ne dokaže, da stoji za njim dovolj močna politična organizacija, ki je od vlade odobrena. Najmanj, kar moramo zahtevati, pa bodi pogoj, da vsak tak nagajivec trpi vse stroške volitev. Stroški se morajo založiti obenem z vložitvijo kandidatne liste. Ako bo treba za tak šport založiti nekaj tisoč dinarjev, ne bodo lezli na dan razni — murni.

— Državne in narodne zastave po ljudskih šolah. Po naredbi ministrstva prosvete imajo krajni šolski sveti poskrbeti za to, da dobe ozir. imajo vse osnovne šole po eno državno in eno narodno zastavo za razobešanje na poslopih. Zasebne šole si morajo te zastave same omisliti. Kakor smo izvedeli, je rodilo »Slovenčev« hujškanje kmetijskega ljudstva proti državi sadove, zato se nekateri krajni šolski sveti na kmetih upirajo nabaviiti poleg narodnih tudi državne zastave! Nadejamo se, da bo državna oblast v tem pogledu napravila kratek proces: krajni šolski svet, ki se upira nabaviiti državno zastavo, je treba brez pardo-na razgnati!

— Pouk češčine. V svrhu nameravanega letošnjega zleta Jugoslovnsko - češkoslovaške lige v Ljubljani in Mariboru v Češkoslovaško republiko, kakor tudi z ozirom na vsesokolski zlet v Pragi prihodnje leto, se bodo tudi letos vršili praktični kurzi češkega jezika, kjer bo predaval lektor češkega jezika prof. dr. Václav Burian. Ti kurzi se bodo vršili v poslopiju državne realke, Vegova ulica v razredu I.b. pritičije. Začetek pouka bo v torek dne 17. feb. 1925 ob 18. Ta pouk je popolnoma brezplačen. Vsi prijatelji češkega jezika, ki bi se hoteli udeleževati teh kurzov, se vabijo, da se dne 17. feb. ob 18. prijavijo na navedeno mesto pri prof. drju Burianu. Priporočamo vsakomur, ki se namerava udeležiti letošnjega zleta Lige in sokolskega zleta v Pragi g. 1926, da se udeleži tega učnega tečaja.

— Bivša nemška Kазина. Naročnik našega lista s Stajerskega nam piše: Po več letih sem ta teden zopet prišel v Ljubljano. Kako se je Ljubljana v tem času spremenila! Človek kar ne verjame očem. Posebej se lahko Ljubljana postavi z Aleksandrovo cesto. Zanimala me je predvsem bivša nemška Kазina, kjer smo se kot dijaki prepevali z nemškimi. Kakšna sprememba na kazinskem poslopiju. Preje same luknje, kjer so se kot ščurki skrivali Nemci in nemškutarji, danes moderna, z vsem komfortom opremljena kavarna in restavracija »Zvezda«. Vsa čast in priznanje onemu, ki je znal tako večje in okusno restavrirati to poslopje! Bil sem v restavraciji in v kavarni. Povsem sem bil zadovoljen s pijačo in jedjo in postrežbo. Toda dočim je bila kavar-na polna, je bila restavracija malodane prazna. In vendar je jed prav okusna, pijača prav dobra in vrhunske naravnosti sijajni lokal! Res, Slovenci ne znamo ceniti, kar je našega, zlasti pa ne naprednjaki! Ako bi imeli v Zagrebu ali Beogradu takšne restavracijske lokale, bi bili polni dan za dnem. Pri nas seveda... Zato našemu občinstvu, ki prihaja v Ljubljano, predvsem priporočam bivšo nemško Kазino, sedanj »Zvezdo«.

— Spremembe v naši vojski. Imenovani so: za polkovnika podpolkovnik Valentin Čop, za kapetana 1. kl. v ekonomski stroki kap. 2. kl. Josip Sušnik, za zdravniškega pomočnika 4. raz. Anton Troh, za veterinarskega poročnika Marjan Ferjančič, za veter. pomočnika 4. raz. Rudolf Močina, Franjo Tancar, Andrej Pintar in Ferdinand Gažar, za adm. poročnika v mornarici podp. Valentin Kumpar, za administ. majorja kap. 1. kl. Anton Hivert, za administ. podpor. topniške stroke narednika Franjo Zupan in Josip Puncer; v avijatikah za kap. 2. kl. poročnik Ivo Konjar; vpokojena sta peh. polkovnik Rudolf Vaníček in podporočnik v avijatikah Anton Čad, slednji po lastni želji.

— Iz državne službe. Za paznika jetnišnice v Beli Cerki je imenovan upravnik kopalnice v Rimskih Toplicah K. Kunc.

— Kakšna bo spomlad? Sloveči meteorolog dr. Fran Baur napoveduje toplo in ugodno zgodnjo pomlad. Po njegovih opazovanjih bosta meseca marec in april ti z verjetnostjo 70% topla nad normalno. Verjetnost za mrzlo zgodnjo spomlad je po njegovih sodbi tako neznatna, da sploh ne prihaja v poštev. Dr. Baur je bil lansko jesen napovedal lepo in milo zimo brez snega, kar se je v resnici zgodilo.

— Kolo jugoslov. sester v Kranju javlja svojim članicam, da ostane društvena šivalnica odprta do Velike noči, na splošno željo dosedanjih obiskovalk tega tečaja. Sprejme se še nekaj gojenk na novo. Prijaviti se je gđ. učiteljica v šivalnici ali pa društveni tajnici, gđ. Bizjakovi, kjer se izvedo podrobnosti. Sestre, uporabite lepo priliko. 353—n

— II. književna tombola Jugoslovenske Matice. S številkami 45, 90 in 4 so bile zadete vse ambe in terne. Dne 7. t. m. so bile izžrebane številke za kvaterne, in sicer: 63, 66, 9, 88, 65 in 48. Kljub velikemu številu izžrebanih števil pa niso bili zadeti še vsi dobiki za kvaterne. Zato je pokrajinski odbor Jugosl. Matice izžrebal danes za kvaterne še sledeče številke: 25 in 38. S temi in prejšnjimi številkami pa bo bržkone zadetih več kvatern, kakor pa je še preostalih dobikov. V tem primeru se bo vršilo med vsemi Pokrajinskemu odboru Jugosl. Matice do 21. t. m. vposlanimi tablicami, ki so zadete kvaterno, podrobno žrebanje. Dne 22. t. m. pa bodo izžrebane številke za činkvin.

— Kopalnice za čiščo deco na Jadranu. V Baški na otoku Krku v Jugoslaviji in v Gračevo v Italiji imajo Čehi dobro urejeni svoji dve kopalnici za deco. Kakor vsako leto, tako jih pošljejo tudi letos v Baško in Gračevo nekaj stotin. Slabotni otroci se v morskem kopalnišču okrepi in vrnejo čili in zdravi domov. Posebej zdravilno moč ima morje za škrofulozne otroke. Češki listi vabijo te dni starše, da se pravočasno zglasijo.

vst. ki hočejo poslati svoje otroke na Jadran. Štiritedensko gibanje v Baški s potnimi stroški stane 850 Kč. v Gračevo 1000 Kč. Tako je omogočeno zdravljenje otrokom tudi manj premožnih staršev. Pred vojno je pošiljal slovenske škrofulozne otroke v gračevo morsk kopalnišče Kranjski deželni odbor. Vsako leto je šlo tja več otrok, bolnih in slabih, ki so se vračali zdravi in veseli domov. Po vojni je tako zdravljenje slovenskih škrofuloznih otrok prenehalo, ali potreba je, da se oživi in da slovenskim bolnim otrokom prilika, da se ozdravijo v morskem kopalnišču. Čehi pošiljajo svoje otroke na Jadran, ki jim je tako daleč ali je velika njihova skrb za naraščaj, mi imamo svoje morje pred seboj pa se ne poslužujemo njegovega dobrotvornega zdravljenja za svoje otroke! Poklicanim krogom in oblastem polagamo v razmišljanje potrebo morskikh kopalnišč za slovenske slabotne otroke in želimo, da bi se kaj ukrenilo že za tekoče leto!

VELIKI PUSTNI KORZO
»Dijavolova« maskarada pustno nedeljo 22./II. 1925 v hotelu UNION.

— Novo telefonsko zvezo Trst-Dunaj. Praga gradi italijanska vlada po poročilih iz Rima. Stroškov bo 1½ milijona lir.

— Orjuna Šiška naznanja svojem članstvu, da se vrši redni občni zbor v nedeljo dne 15. t. m. ob 15. v lokalni pribratu Stepiću v Spodnji Šiški. — Pozivamo članstvo, da se istega polnočestvilo udeleži in dvigne še ne plačane legitimacije. Kdor ni plačal članarine, nima pravice pri glasovanju. — Odbor. 359/n

— Narodna čitalnica v Sp. Šiški priredi dne 15. t. m. pri Valjancu Spicerjevo Pravilico »Pogumni Tonček«. 347/n

— Izgubila se je dne 12. februarja boa od kavarne Emona do južnega kolodvora ob 6. zjutraj. Pošten najditelj naj jo odda v upravi Slov. Naroda. 348/n

— Podoficirsko podporno društvo ljubljanske garnizije priredi v soboto dne 14. februarja t. l. ob 20. v veliki dvorani hotela Union »Podoficirski ples«. Udeležbi omejenega plesa se vlnudno vabijo vsi vpokojeni rezervni oficirji, bivši dl. sl. podoficirji in njih povabljeni. 317/n

— Prolječe na našem Jadranu. Hotel »Miramare«, Crikvenica. Tople i hladne morske kupke. Soba sa celom obskrbom od Din 90. 319/n

— Pri premožnih betežnostih ženskega spola učinkuje prirodna grenčica »Franz-Josef« potom najboljšega olajšanja.

— Pozor! Maskarado priredi Narodna čitalnica v Novem mestu na pustni torek dne 24. februarja t. l. ob 20. uri. 360/n

— Orjuna Vič-Glince priredi v nedeljo 15. februarja ob 8. zvečer v Sokolskem domu na Viču veliki ples z bogatim sporedom. Dostojne maske dobro došle. 355—n

— Orjuna Vič-Glince ima svoj redni občni zbor v nedeljo 15. februarja ob 10. dopoldne v gostilni Slamič na Glincah. Udeležba za članstvo dolžnost. Prijatelji in somišljeniki dobrodošli. 356—n

— Kako si podtajšamo svoje življenje? Pač le, ako notranji ustroj telesa pravilno deluje. V dosego tega je Radenska voda edino pravo sredstvo. 354—n

— Požar v Hrastju. V četrtek okoli 14. je nastal pri posestniku Ivanu Janežu v Hrastju št. 5 velik požar. Začelo je goreti v skednju, ogenj pa je se takoj nato razširil na poleg stoječe gospodarske poslopje. Tekom kratkega časa je bilo vse poslopje v plamenu, skedenj je pogorel do tal; med drugim je zgorelo tudi več poljedelskih strojev, velika množina drv in drugih predmetov. Na kraj nesreče je takoj prislopo gasilno društvo iz Smartnega, kmalu za tem pa sta prislopi tudi požarni brambi iz Pšate iz Zadobrove. Po dolgem naporom gasenju so gasilci ogenj omejili, vendar poslopja niso mogli obvarovati požara. Uničena je bila vsa streha in vsa pod njo spravljena suha krma. Škoda znaša okoli 100.000 Din.

— Otok se je zadušil v dimu. Požar v Hrastju je neposredno zahteval tudi eno človeško žrtev. V Smartnem ob Savi se je zadušil dvletni Tonček Podborsček, sinček delavke Franciške Podborsček. O dogodku nam poročajo: Delavka Franciška Podborsček, ki je zaposlena v tovarni za klej v Ljubljani, je odhajala vsak dan na delo v tovarno. Odsla je zjutraj, vrnila pa se je zvečer ob 18. Malega Zletnega Tončka je čuvala 14letna hčerka Helena. V četrtek zjutraj je odšla Podborsčkova zopet na delo, pustila ob otoka doma. Popreje je še na peš naložila nekoliko drv ter obenem dala sušiti otroško zimnico. Nekako ob 14. je nastal v Hrastju požar. Hčerka Helena je odšla z doma ter pustila Zletnega brata samega. Otok je spal v vozičku. Medtem se je na nepojasnjen način vnela nad petjo se sušilca zimnica in v silnem dimu, ki je nastal, se je otrok zadušil. Ko je prišla zvečer nesrečna mati domov, je našla Tončka mrtvega. Na lice mesta je odpotovala iz Ljubljane komisija z dr. Avramovičem in pod vodstvom koncipista Polca, ki je ugotovila dejanski stan.

— Samomori. V Oslječku se je obesila šivilja Marija Rajak. Samomor je izvršila iz žalosti v sled možev smrti, deloma pa je trpela veliko pomanjkanje. Nesrečnica si je pred smrtjo posteljo pripravila za mrtvaški oder, zatem se je svečano oblekla, si položila vrh okoli vratu ter se privežala za kolo šivalnega stroja ter se spustila avzdol, upirajoč se z nogami v posteljo. Ko so zvečer sosednje prišli k njej, so jo našli mrtvo. — V Gospiču je izvršila samomor Roja Vrgnjevič, vdova po gostilničarju.

— Umor v Stocu pri Mostarju. V selu Stoca pri Mostarju je 20-letni Čamil Turaković s handžarom zabodel neko mladenko, najlepšo vaško devojko. Umor je izvršil iz ljubosumnosti, Morilec se je po storjenem zločinu sam prijavil oblastim.

Ljubljana.
— Sklep I. semestra na ljubljanskih srednjih šolah je bil danes. Šole so imele do 12. pouk, potem pa so se razdelila učencem semestralna izpričevala. II. semester se prične v sredo, 13. febr. z rednim poukom ob 8. zjutraj. Te zmeda, da so končale letos srednje šole I. sem. pol meseca kasneje kot osnovne šole, je kriv še dr. Korošec, ki je kot prosv. minister izdal tako nesmiselno naredbo.

— Učni uspehi na ženski realni gimnaziji. Na ženski realni gimnaziji, kakor na vseh ostalih srednjih šolah se je danes končal I. tečaj. Zavod je imel 6 razredov s 3 vspelednicami. Posebalo je gimnazijo 312 javnih gojenk in privatistk. Prvi red je do bil 220 gojenk (70%), drugi red 87 gojenk (27%), 3% gojenk pa je ostalo neredovanih.

— Carinska konferenca v Ljubljani. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani obvešča vse zainteresirane, da se vrši prihodnja carinska konferenca v torek dne 17. februarja t. l. ob 17. popoldne v prostorih carinarne.

— Predavanje o Rusiji. V torek, 17. februarja ob 20. zvečer bo v veliki dvorani hotela »Union« predaval univerzitetni profesor dr. F. Gričec o temi: »Preganjane krščanstva v Rusiji« s 50 sklopičnimi slikami iz boljševiške Rusije. Sodeloval bo ruski pevski zbor, ki bo zapel nekoliko ruskih cerkvenih pesmi. Vstopnice se dobe v trafiki hotela »Union« in zvečer pred predavanjem pri blagajni. Priporočamo to predavanje našemu občinstvu, da dobi vsaj nekaj pojma o razmerah v Rusiji.

— Organizacija hotelskih, kavarniških in restavracijskih natakarjev za Slovenijo v Ljubljani se vlnudno zahvaljuje sl. občinstvu in vsem, kateri so pripomogli k sijajnemu uspehu našega plesa. Posebno zahvala gosp. Krapežu, restavracijski in kavarnarju za njegovo naklonjenosti. Veselilni odbor. 362/n

— XXIV. redni občni zbor Slov. trg. društva »Merkur« v Ljubljani se bo vršil v sredo, dne 18. februarja 1925. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih v Ljubljani, Gradišče 17/1, s sledečim dnevnim redom: 1.) Pozdrav. Poročilo predsedstva. 2.) Poročilo tajnika. 3.) Poročilo blagajnika. 4.) Poročilo preglednikov računov. 5.) Volitve odbora. 6.) Določitev članarine za leto 1925. 7.) Izprememba pravil. Raznosterosti. 357—n

— Veliki pustni korzo. Dekoracijska dela za »Slavčevu maskarado«, ki se vrši na pustno nedeljo so v rokah strokovnjakov in v polnem teku. Dekoracija dvorane Union bo na višku, kakor je bila pred vojno s razliko modernega sloga, vsled česar vlada za prireditel vedno večje zanimanje. 351—n

— Marijonetno gledališče Češkoslov. Obce v Narodnem domu v Ljubljani igra v nedeljo, dne 15. t. m. »Gašperček prince«. Začetek ob 17. uri. Vstopnina prostovoljna. 319—n

— Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani ima v nedeljo dne 15. t. m. ob devetih svoj občni zbor v »Zvezi trgovskih gremijev«.

— Jugoslovensko-češkoslovaška Liga v Ljubljani ima v torek 17. t. m. svoj občni zbor v restavraciji »Zvezda« ob 20. Na zboru se bo razpravljalo o izletu v Češkoslovaško republiko. Vse člane Lige, kakor tudi vse one, ki se zanimajo za izlet, vabimo, da se tega zborovanja zanesljivo udeleže.

— Na narodni in napredni listi za obč. volitve je tiskarski škrat izpustil na 44 mestu kandidata Ivana Benkoviča, uradnika, Veliki Stradan 5.

— Občni zbor »Splošnega ženskega društva« v nedeljo 15. februarja ob 4. popoldne na Rimski cesti 9, pritičje! 363/n

— V mladinsko muzikalno predavanje. Starše šolske mladine vlnudno prosimo, da opozorijo svojo mladino, da se vrši v nedeljo, dne 15. tm. ob 11. uri dopoldne v Filharmonični dvorani peto mladinsko predavanje, na katerem svira godalni orkester 27 godbenikov, pod vodstvom prof. Jeraja razne skladbe nordijskih skladateljev. Predavanje o nordijski glasbi pa ima dvojni svetnik dr. Mantuani. Spored, ki omogoči vstop, stane samo 2.50 Din in se dobi v Matični knjižarni.

— Mesto venca blag. pok. prijatelju Albertu Pogačinu, daruje za slepe rodbina Tenente Din 100.—

— Zveza slov. pevskih zborov v Ljubljani. Odborova seja se ne vrši v nedeljo dne 15. tm., temveč v četrtek, 19. tm. ob četrta na 19. Vabljenci so tudi zunanji odborniki. V Zvezo sta sprejeta kot nova člana Pevsko društvo »Zora« na Ježici in Pevsko društvo »Domžale« v Domžalah. Društva, ki še niso prejela zadnje izdaje not, jo dobe v prihodnjih dneh. — Odbor. 367—n

Iz Celja.
— Nov župan v Voljniku. Ker je dosedanj župan g. Julko Kovačič odločil mesto župana trga Voljnik, se je 15. tm. vršila nadomestna volitev župana, pri kateri je bil izvoljen za župana g. Uratačič, za njegovega namestnika pa g. Kovačič.

— Oskrbnina v javni bolnici v Celju. Počeniš s 1. febr. 1925. znaša oskrbnina za osebo in dan za III. razred 30, za II. razred 70 Din ter I. razred 100 Din. Kdor hoče biti sprejet v I. ali II. razred, mora pri vstopu v bolnico položiti v uradni pisarni 10

dvajset kavicov vnaprej. Drž. nameščenci, ki imajo po službeni pragmatiki pravo do brezplačnega lečenja v I. ali II. razredu, se morejo poslužiti te bonitete šele počeniš z dnem, ko predlože upravni pisarni bolnišnice predpisano uradno potrdilo o nameščenju oz. prevečbi.

— Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Orleu, Glavni trg.

— Mestno gledališče v Celju. Jutri v nedeljo 15. tm. se vprizori popoldne ob 4. kot ljudska predstava pri znižanih cenah šaloigra »Španska muha«.

— Izžrebaní porotniki za I. redno letno zasedanje v letu 1925, ki se prične 2. marca t. l. Glavni porotniki: Geister Anton, pos., Stoličnik; Posavec Andro, lekarnar, Celje; Frank Fran, pos., Vitanje; Lubej Martin, pos., Sv. Rozalija; Držanič Martin, pos., Arnovslo; Kucec Milko, pos., Zalec; Štarki Matija, pos., Javornik; Schweiger Alojzij, gostilničar, Rajhenburg; Vahčič Anton, trgovec, Videm; Jurhar Fr., pos., Vrbje-Zalec; Illovnik Josip, pos., Selet; Cimprman Alojzij, pos. in gost., Polzele; Leskošek Fran, trg., Celje; Zangger Dušan, trg., Celje; Vrhniak Ivan, pos., Pameče; Pišek Josip, pos., Medlog; Vastle Fran, pos., Studence; Koren Martin, pos., Topolšica; Bikovšek Jakob, kmet, Dobje; Kristan Fr., pos., Trnovce; Piki Martin, pos. in tov. del., Gotovlje; Kralj Martin, pos., Preserje; Sodnik Julij, tov. ravn., Latkova vas; Hrušovar Josip, po., Orla vas; Turnšek Fran, pos. in gost., Prekopa; Druškovič Vincenc, pos., Sv. Lovrenc pri Preb.; Bošnjak Matija, pos., Parížlje; Volavc Matija, pos. in tajnik, Dol-Frankolovo; dr. Hrašovec Šandor, odvetnik, Šmarje; Krulje Ernest, gost. in pek, Sevnica; Jezernik Martin, pos., G. Ponikva; Cviki Stanko, trg., Dobrna; Brinovšek Anton, pos., Sv. Andraž; Škerl Josip, trg., Sevnica; Zontič Rudolf, čevlj. m., Celje; Trop Ignac, hotelir, Brežice; Dopolninski porotniki: Gradt Bogomir, ključ. mojster, Celje; Lešer Fran, pos., Ruše; Tomažič Josip, krol. mojster, Celje; Baldasini Alojzij, pos. Gaberje; Črepinšek Josip, posestnik, Gor. Hudinja; Čater Fran, pos., Šmarjeta; Rebersak Anton, gostilničar, Celje; Pešec Ivan, pos., Arjavas; dr. Zangger Friderik, odvetnik, Celje

Ljubljana.

— Sklep I. semestra na ljubljanskih srednjih šolah je bil danes. Šole so imele do 12. pouk, potem pa so se razdelila učencem semestralna izpričevala. II. semester se prične v sredo, 13. febr. z rednim poukom ob 8. zjutraj. Te zmeda, da so končale letos srednje šole I. sem. pol meseca kasneje kot osnovne šole, je kriv še dr. Korošec, ki je kot prosv. minister izdal tako nesmiselno naredbo.

— Učni uspehi na ženski realni gimnaziji. Na ženski realni gimnaziji, kakor na vseh ostalih srednjih šolah se je danes končal I. tečaj. Zavod je imel 6 razredov s 3 vspelednicami. Posebalo je gimnazijo 312 javnih gojenk in privatistk. Prvi red je do bil 220 gojenk (70%), drugi red 87 gojenk (27%), 3% gojenk pa je ostalo neredovanih.

— Carinska konferenca v Ljubljani. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani obvešča vse zainteresirane, da se vrši prihodnja carinska konferenca v torek dne 17. februarja t. l. ob 17. popoldne v prostorih carinarne.

— Predavanje o Rusiji. V torek, 17. februarja ob 20. zvečer bo v veliki dvorani hotela »Union« predaval univerzitetni profesor dr. F. Gričec o temi: »Preganjane krščanstva v Rusiji« s 50 sklopičnimi slikami iz boljševiške Rusije. Sodeloval bo ruski pevski zbor, ki bo zapel nekoliko ruskih cerkvenih pesmi. Vstopnice se dobe v trafiki hotela »Union« in zvečer pred predavanjem pri blagajni. Priporočamo to predavanje našemu občinstvu, da dobi vsaj nekaj pojma o razmerah v Rusiji.

— Organizacija hotelskih, kavarniških in restavracijskih natakarjev za Slovenijo v Ljubljani se vlnudno zahvaljuje sl. občinstvu in vsem, kateri so pripomogli k sijajnemu uspehu našega plesa. Posebno zahvala gosp. Krapežu, restavracijski in kavarnarju za njegovo naklonjenosti. Veselilni odbor. 362/n

— XXIV. redni občni zbor Slov. trg. društva »Merkur« v Ljubljani se bo vršil v sredo, dne 18. februarja 1925. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih v Ljubljani, Gradišče 17/1, s sledečim dnevnim redom: 1.) Pozdrav. Poročilo predsedstva. 2.) Poročilo tajnika. 3.) Poročilo blagajnika. 4.) Poročilo preglednikov računov. 5.) Volitve odbora. 6.) Določitev članarine za leto 1925. 7.) Izprememba pravil. Raznosterosti. 357—n

— Veliki pustni korzo. Dekoracijska dela za »Slavčevu maskarado«, ki se vrši na pustno nedeljo so v rokah strokovnjakov in v polnem teku. Dekoracija dvorane Union bo na višku, kakor je bila pred vojno s razliko modernega sloga, vsled česar vlada za prireditel vedno večje zanimanje. 351—n

— Marijonetno gledališče Češkoslov. Obce v Narodnem domu v Ljubljani igra v nedeljo, dne 15. t. m. »Gašperček prince«. Začetek ob 17. uri. Vstopnina prostovoljna. 319—n

— Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani ima v nedeljo dne 15. t. m. ob devetih svoj občni zbor v »Zvezi trgovskih gremijev«.

— Jugoslovensko-češkoslovaška Liga v Ljubljani ima v torek 17. t. m. svoj občni zbor v restavraciji »Zvezda« ob 20. Na zboru se bo razpravljalo o izletu v Češkoslovaško republiko. Vse člane Lige, kakor tudi vse one, ki se zanimajo za izlet, vabimo, da se tega zborovanja zanesljivo udeleže.

— Na narodni in napredni listi za obč. volitve je tiskarski škrat izpustil na 44 mestu kandidata Ivana Benkoviča, uradnika, Veliki Stradan 5.

— Občni zbor »Splošnega ženskega društva« v nedeljo 15. februarja ob 4. popoldne na Rimski cesti 9, pritičje! 363/n

— V mladinsko muzikalno predavanje. Starše šolske mladine vlnudno prosimo, da opozorijo svojo mladino, da se vrši v nedeljo, dne 15. tm. ob 11. uri dopoldne v Filharmonični dvorani peto mladinsko predavanje, na katerem svira godalni orkester 27 godbenikov, pod vodstvom prof. Jeraja razne skladbe nordijskih skladateljev. Predavanje o nordijski glasbi pa ima dvojni svetnik dr. Mantuani. Spored, ki omogoči vstop, stane samo 2.50 Din in se dobi v Matični knjižarni.

— Mesto venca blag. pok. prijatelju Albertu Pogačinu, daruje za slepe rodbina Tenente Din 100.—

— Zveza slov. pevskih zborov v Ljubljani. Odborova seja se ne vrši v nedel

Gospodarstvo.

Stanje Narodne banke dne 8. februarja 1925.

Razlika v pri- meri s stanjem dne 31. jan.	
AKTIVA:	
posojila	1.411.4 + 12.3
Kovinska podlaga	457.3 - 7.1
račun za odkup kronskih novčanic	1.186.3
račun za razmenjavo državnih dolgov	367.9
založenih za izdajanje novčanic	2.966.3
vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic	2.138.3
saldó raznih računov	636.6 + 54.8
Skupaj	9.134.4
PASIVA:	
Od glavnice izplačani	25.5
rezervni fond	5.8
novčanic v obtoku	5.895.8 + 101.2
državnih računov začasne razmenjave	367.9
državne terjatve	2.062.5 + 0.1
razne obveznosti	6.351.1 - 41.2
državne terjatve in zastavljene demene	2.138.3
azijo za kupovanje zlata	63.3
Skupaj	9.134.4

Obrestna mera po eskontu menic za vse
bančne dolžnike brez razlike letno 6 %.
Obrestna mera od posojil na zaloge 8 %
letno.

Hipotekarna banka in prisilna poravnava.

Državna hipotekarna banka v Beogradu se je obrnila te dni na pravosodno ministrstvo, da dobi od kasacijskega sodišča načelno odločitev o tem, da-li veljajo predpisi zakona o prisilni poravnavi za terjatve Hipotekarne banke, ki bi morala v tem slučaju ustaviti kredit, ker bi bilo njeno poslovanje ogroženo. Plenarna seja kasacijskega sodišča je proučila to vprašanje in zakevne zakonite predpise ter prišla do zaključka, da so v čl. 48. in 62. zakona o uredbi uprave (sedaj Hipotekarna banka), kakor tudi v specialnem zakonu radi zaščite upravnih interesov predpisane posebne odredbe: da ima banka v vsakem slučaju pravico prvenstva pri poravnavi svojih terjatev od posestva, ki je bilo v to svrhu zastavljeno, da daje hipotekarno posojilo pod pogojem vključbe na prvem mestu. Čl. 12. govori, da banka lahko odpo-
sede posojilo in zahteva pravnomočno
pred določenim rokom, če vrednost zasta-
ve pade. § 19. pa pravi, da banka lahko
odzame svojem dolžniku, ki ne plačuje
redno obresti in odstopov obrokov posojila,
pravico do uprave nad zastavljenim pose-
stvom. Čl. 54. zakona o uredbi uprave fon-
dov in odredba, da posestvo dolžnika, ki
pride v konkurz, pa ima banka na njem
intabulacijo, govori, da to posestvo ne spa-
da v konkurzno maso, niti se nanj ne na-
nasa določila zakona o konkurznem po-
stopanju, nego se razpravlja po odred-
bah zakona o uredbi uprave fondov.

Vidimo torej, da je kasacijsko sodišče
zavzelo stališče, da se privilegiji, ki jih už-
iva uprava fondov po specialnih zakonih o
svoji uredbi, ne morejo derogirati s sploš-
nimi zakoni, kakor je nedvomno zakon o
poravnavi, nego edino po novih specialnih
zakonih. Kasacijsko sodišče je torej usvo-
jilo stališče državne hipotekarne banke.
Sodišče pa ni podrobno razpravljalo o tem,
da-li velja zakon o prisilni poravnavi tudi
nadaleje v krajih, na katere se razširja, ker
ministrstvo pravde ni zahtevalo načelnega
sklepa kasacije o tem predmetu. Za upravo
fondov je situacija zdaj razčiščena, vsaj
kar se tiče državnih posojil, v območju
kasacije v Beogradu. Zdi se, da je zma-
galo naziranje, da s sličnimi vprašanji ne
siliimo pred ostala kasacijska sodišča v dr-
žavi, ker uprava fondov tudi ni navezane
na druge kraje, saj ne razpolaga z denar-
jem iz teh krajev. Slednjič je treba še
omeniti kot najvažnejše okolnost, da je
vlada obljubila, da ukine prisilno poravna-
vo bodisi s finančnim zakonom ali kakor-
koli, čim prične narodna skupščina svoje
redno parlamentarno delo.

Eksploatacija gobarstva v naši državi.

Nabiranje, sušenje in izvažanje gob še
niti v Sloveniji ni na višku, v južnih po-
krajih naše države pa je eksploatacija
gob skoraj še popolnoma neznana. Pri nas
pozna ljudstvo povsod vsaj takozvane jur-
čke (globanja, vrganji), ki jih povsod nabi-
ra, porablja sveže in suši za dom in pro-
dajo. Seve sneže v naših gozdih še na va-
gone drugih užiten gob ter nam je tudi in-
dustrija gob (konzerviranje v kisu, mletje
v gobji prašek, kuhanje ekstrakta itd.) se
popolnoma neznana. Vendar so naši trgovci
z gobjami lani silih suhih jurčkov izvozili
približno 100 vagonov, kar pomeni dohod-
ka za 25 milijonov dinarjev.

To razveseljivo dejstvo je najbrž na-
stojalo ministrstvu za trgovino in indust-
rijo, da je z razpisom z dne 30. decembra
1924 sporočilo, da namerava nabiranje in
trgovino z gobjami razširiti tudi na vse kra-
je države, kjer se sedaj ta trgovina še ne
vrši (Srbija, Bosna, Crna gora in Slavonija).
V ta namen je poslalo ministrstvo trgovcem
z gobjami okoliščine, naj bi odgovorili na
slednja vprašanja:

1.) Kaj bi po vašem mnenju trgovci z go-
bami morala država s svoje strani storiti,
da bi imeli pripravo, organizacijo in trgo-
vino z gobjami?

2.) Kako si trgovci mislijo vzajemno
delo med njimi in državo?

3.) Ali bi mogli trgovci dati navodila
za trgovino in strokovne učitelje, ki bi ljud-
stvu pokazali, kako je treba gobe nabirati,
rezati in sušiti in bi li hoteli od nabiralcev
rentabilne odkupovati suhe gobe?

4.) Ali bi delali to na svoje stroške ali
na jimi država pomaga, kako in koliko?

5.) Ali bi hoteli tiskati navodila s sli-
kami v srbskem in hrvaškem jeziku na la-
stne stroške, ali je treba, da jim država po-
maga in koliko bi to veljalo?

Okoliščine je dobil tudi vsaj znani stro-
kovnjak v gobarstvu s pristavkom: »O
zgoraj naštetih zadevah in kot avtor knjige o go-
bah s prošnjo, da daste primerne nasvete.«

Naprošeni je podal v glavnem sledeča
mnenja: Eksploatacija užiten gob je še v
Sloveniji pomamljiva, v južnih krajih naše
države pa je skoraj še popolnoma ne-
znana. Tam segnje v gozdih vsako leto za
milijone najboljših gob. Druge države, ki
niti nimajo tako ugodnega podnebja za go-
be in tudi ne toliko gozdov, dobijo vsako
leto na 100 milijone za gobe, n. pr. Francija,
Češkoslovaška, Švica, Bavarska, Italija
i. dr. Statistično je dokazano (rektor Hin-
terthür), da je Švica dobivala že pred vojs-
ko do 45 milijonov zlatih frankov na leto
za gobe.

V Sloveniji je vsaj sušenje in eksportir-
anje takozvanih jurčkov (boletus edulis)
precej razširjeno, da se je lani izvozilo pri-
bližno 100 vagonov suhih gob za 25 milio-
nov dinarjev. Južne pokrajine bi lahko eks-
portirale najmanj še petkrat toliko suhih
gob.

Na stavljena vprašanja sledeče:

1.) Na financiranje organizacije za go-
barstvo potom posamičnih trgovcev ni resno
misliti, ker je med trgovci preveč konku-
renčne zavisti, kar je z merkantilnega vi-
dika tudi čisto umevno. Edina možnost bi
bila, da se nekoliko solidnih in finančno ja-
kih trgovcev s pomočjo kakke banke združi
v gobarsko družbo, oziroma združenje.
V Ljubljani že obstoji taka delniška družba
»Gillva«, ki je začela lani poslovati in ima
že stroje za polnitev in lotanje ličnih in
praktičnih kovinskih kaset, v katerih eks-
portira suhe gobe v inozemstvo.

2.) Za Slovenijo torej ni potrebna za
gobarstvo posebna organizacija. Ker ljud-
stvo splošno že pozna za sušenje in pro-
dajo pripravne gobe ter je poleg že ime-
novane družbe še več solidnih in finančno
jakih trgovskih tvrdk, ki se bavijo speci-
elno z nakupovanjem in eksportiranjem suhih
gob, n. pr. v Ljubljani: A. Sever, Urbančič,
V. Rohman, M. Geršak i. dr. Le v neka-
terih krajih Gorenjske bi še bilo v tem ozi-
ru potreba pouka in organizacije. Pač pa
bi bilo tudi drugod v Sloveniji potrebno
razširjati poznavanje drugih, za sušenje in
eksportir sicer ne uporabnih, toda za do-
mačo prehrano in za industrijsko porabo
prav dobrih gob.

V naši državi rase do 100 vrst užiten
gob, a za sušenje in eksport pride v po-
štev le par vrst, a tudi za domačo prehra-
no pozna ljudstvo le še kakih 10 nadaljnjih
vrst.

Treba bi torej bilo tudi v Sloveniji, da
strokovnjaki prireajo predavanja s prakti-
čnimi izleti v gozde za časa gobje sezone;
še večje važnosti pa bi bilo, da se prire-
jajo po okrajnih pordnevali tečajih za učitel-
stvo osnovnih šol, ki bi potem preneslo po-
uk na mladino in odrasle v svojem okoli-
šu. V ta namen bi bila potrebna pomoč vla-
de, oziroma naredba prosvetnega minist-
stva.

3.) Velike narodnogospodarske in soci-
alne važnosti pa bi bilo, da se za gobar-
stvo zainteresirajo južne pokrajine naše dr-
žave, kjer bi racionalna eksploatacija sa-
mih eksportnih gob morala v primeru s Slo-
venijo donosati najmanj 100 milijonov Din
na leto. V ta namen bi bilo treba najprej
zainteresirati učitelstvo, duhovnike, občins-
ke organe in invalide. Vsak trgovec bo
rad odkupoval dobre in pravilno posušene
gobe, da jih ali direktno izvažajo, ali pa jih
pobjeja obstoječim trgovcem v Sloveni-
jo. V to svrhu more ljubljanska borza not-
irati dnevne cene.

4.) Ministrstvo za trgovino in indust-
rijo naj bi ali samo, ali pa sporazumno z mi-
nistrstvom poljoprivrede in soc. politike
nastavilo strokovnjake kot drž. inštruktorje
za gobarstvo, kakor že imajo take potovalne
učitelje Švica, Bavarska, Francija i. dr.
Taki inštruktorji bi imeli teoretična in prakti-
čna predavanja po vseh krajih države,
kjer so v bližini gozdov. Posebej bi naj prire-
jali tečaje za učitelstvo, za invalidske or-
ganizacije in za nakupovalce suhih in sve-
žih gob in za nabiralce sploh.

Najuspešnejši bi bili taki tečaji, oziro-
ma predavanja v sezoni gob, t. j. od mese-
ca maja do novembra, ko je mogoče z ude-
ležniki prirejati obnem tudi nazorne eks-
kurzije v gozde. Toda predavanja bi se mo-
gla vršiti tudi v zimskem času na podlagi
dobrih slik, posebno pa še s pomočjo do-
brih modelov, ako bi vlada dovolila kredit
za nabavo takih modelov (komad 63 Din).

5.) Nujno potrebno bi bilo, da založi mi-
nistrstvo skladno sestavljeno brošuro z
harvanimi slikami za nabiralce gob. Ker
gre za začetek v prvi vrsti za poznavanje
tarih gob, ki pridejo v poštev posušene za
eksport, bi obsegla brošura le kakih 16
tabel in ca 1 polo teksta (kratek opis gob,
pouk, kako je gobe nabirati, rezati, sušiti,
hraniti in eksportirati, nađeže kako se su-
še na solncu, na zraku, v pečeh, sušilnicah
i. t. d.).

Ker se v južnih krajih začne gobja se-
zona že z mesecem majem, bi se vse nave-
dene predpriprave morale izvršiti čimprej.

—g Za zboljšanje železniškega prometa.
Na prošnjo prometnega ministrstva je do-
volila glavna kontrola kredit v znesku 104
milijone dinarjev. Zveza se porabi za popra-
vo in zboljšanje železniškega parka.

—g Novosadska blagovna borza. Vče-
raj je notirala: Pšenica baška 5 vag. 460—
470, koroza baška 7 vag. 200—205, za fe-
bruar 5 vagonov 200, za marec 5 vag. 220,
za marec-april 70 vag. 207—215, moka »0«
1 vag. 675, mekine baške, 1 vag. 177½.
Tendence slaba.

—g Naša trgovinska cona v Solunu.
Naš konzul v Solunu Gavrilovič je izjavil
nekemu novinarju o potrebah in željah Ju-
goslavije glede svobodne trgovinske cone v

Solunu sledeče: Generalni konzul smatra,
da je svobodna trgovinska cona v Solunu
premajhna za našo tranzitno trgovino. Po-
log tega je grška cona urejena tako, da je
naša zaprta od vseh strani; železniška zve-
za z Gjevdjelljem je mogoča samo skozi
grško cono. Naša cona tudi ni tako plasi-
rana in organizirana, da bi mogla zadovolji-
ti jugoslovensko trgovino in konkurirati
grški conl. Nam nedostaja prostora za zgra-
ditev potrebnih skladišč. Grška cona bo
otvorena 1. marca, dočim o otvortvi naše
cone še ni duha ne sluha. Nam je nujno po-
trebna svobodna cona v Solunu za transiti
promet. To je zelo važno vprašanje, ki mo-
ra biti v glednem času rešeno.

—g Prijava za Budimpeštanski medna-
rodni velesejem. Trgovska obrtna zbornica
v Budimpešti med 18. — 27. aprilom 1925.
v Budimpešti mednarodni velesejem. Ob
prihiti velesejma dobijo izstavljalci in kup-
ci različne olajšave. Posetniki (učesniki) se
morajo prijaviti do 31. januarja 1925. Obve-
stila in pojmila nudijo honorarni reprezen-
tanti velesejma, katerih naslovi se nahajajo
v oglašju v današnji številki lista.

—g Proti špekulaciji z žitom v Italiji.
Zelo se je razpasla špekulacija z žitom v
Italiji. Zato je poslanec Magrini podal mi-
nistrstvu za narodno gospodarstvo interpela-
cijo, ki zahteva takojšnje nujne ukrepe pro-
ti silno naraščajoči špekulaciji z žitom.
Skrivajo se cerealijske in cene se dvigajo v
neizmerno gorje prebivalstva.

—g Zlata pariteta: V Avstriji je ena
zlata krona 14.400 papirnih kron; v Madžar-
ski od 1. do 14. febr. ena zlata krona
14.800 papirnih kron; v Češkoslovaški 3.
februarja ena zlata krona 6.84 papirnih kron
v Rumuniji 3. febr. en zlat lei 37.35 papir-
nih lejev; v Jugoslaviji 3. febr. 1 zlat dinar 1192
papirnih dinarjev; v Italiji 1 zlata lira 466
papirnih lir.

—g Delci avstrijskih zveznih železnic
je znašal 1923. leta 527 milijard, lani že
samo 14 milijard, za letos pa pričakujejo
prebitka 60 milijard.

—g Dobave. Vršile se bodo naslednje
ofertalne licitacije: Dne 24. februarja t. l.
pri ravnanstvu državnih železnic v Suboti-
ci glede dobave telefonskega materiala. —
Dne 26. februarja t. l. pri ravnanstvu dr-
žavnih železnic v Subotici glede dobave
telegrafsko-telefonskega materiala. — Dne
3. marca t. l. pri ravnanstvu državnih že-
leznic v Sarajevu glede dobave bakrenih ce-
vi. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki
se v pisarni trgovske in obrtniške zbornice
v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobave. Ravnanstvo državnih
železnic v Ljubljani sprejema do 21. febr.
tl. ponudbe glede dobave 10.290 komadov
jeklenih vzdigovalnih peres. Pogoji in vzorci
na vpogled pri ekonomskem oddelku tega
ravnanstva. Vršile se bodo naslednje
ofertalne licitacije: dne 25. februarja t. l.
pri intendaturi Vrbaske divizijske oblasti v
Banjaluki glede dobave 401.000 kg moke.
Dne 4. marca t. l. pri intendaturi Vrbaske
divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave
190.000 kg ovsa. Dne 6. marca t. l. pri ravnat-
elstvu državnih železnic glede dobave kar-
tonov za vozne karte; pri ravnanstvu dr-
žavnih železnic v Sarajevu glede dobave
bakrenih cevi; pri ravnanstvu državnih
železnic v Subotici glede dobave dekstrina;
glede dobave indigo papirja in barve ter
glede svinčenih plomb. — Predmetni oglasi
z natančnejšimi podatki so v pisarni trgo-
vske in obrtniške zbornice v Ljubljani in-
terentom na vpogled.

50 letnica smrti dr. Jos. Kranjca.

Neopaženo je šlo mimo nas leto 1921,
ko je bila 50letnica rojstva dr. Josipa
Kranjca. Če par dni poteče 50 let, od-
kar smo Slovenci izgubili juridičnega
znanstvenika. Spodobi se, da vsaj pri tej
prilici nekoliko osvežimo spomin nanj.

Dr. Josip Kranjc je bil rojen leta 1821.
v Skalari pri Velenju, kjer so mu leta 1900.
z veliko slavnostjo vzdali spominsko plo-
ščo. Njegova dijaška leta so bila slična ka-
kor pri večini manj imovitih. Kot jurist je
bil od leta 1842. do 1848. vzgolitelj v bogati
Kodoličevi rodbini, ki je živela pozimi v
Gradcu, poleti pa na svojih posestvih v
Radgoni. Leta 1846. in 1847. je potoval po
Nemčiji in Švici. Jeseni 1847. je napravil
pri prizivnem sodišču v Celovcu praktični
kazenskosodni izpit, kmalu nato pa še prvi
in drugi rigoroz. Med tem je prišlo vinar
do leta 1848. Ker se je Kranjc čutil neustra-
šenega Slovenca ter je kot tak sodeloval
pri narodni straži in v »Slovanskem klubu«,
je dobil črno piko ter si ni upal iti k tret-
jemu državnemu izpitu. Prišlo mu je torej
prav, da ga je njegov domači volilni okraj
Slovenjegraдец izvolil za poslanca v držav-
ni zbor. Toda, kakor je v svoji avtobiogra-
fiji sam priznal, ni bil ustvarjen za parla-
mentarno delo, ki so mu ga zagrenila še
razna denuncijantstva.

Ko je državni zbor sprejel zakon za
odpravo tlake, je Kranjc to sporočil svojim
volilcem s posebno okrožnico, vsled česar
si je nakopal mnogo sovražnikov med gra-
ščaki in duhovniki ter prišel celo v sodno
preiskavo, češ, da kmete hujska k nasil-
stvu. Preiskava je potekla zanj ugodno, na-
kar je dal politiki slovo. Leta 1849. je bil
promoviran v Gradcu za doktorja prava.

Isto jesen se je ustanovila v Gradcu
stolica državljanskega in kazenskega prava
s slovenskim učnim jezikom in mladi
doktor je dobil to decenuro, ki jo je izvr-
ševal štiri leta. Njegova naloga je bila zelo
težavna, ker je slovensčini še manjkalo naj-
navadnejših izrazov za juridično predava-
nje, vse to si je moral dr. Kranjc šele sproti
ustvarjati. Slušaitelji niso imeli niti sloven-
skega zakonika. Sicer je Slovensko društvo
v Ljubljani začelo leta 1848. prevajati obči
civilni zakonik pod vodstvom aktuarja in
začasnega učitelja avstrijskega civilnega
prava dr. Cigalega s sodelovanjem M. Ci-
galeta in Luke Svetca, toda prevod je pri-
šel samo do § 620. ter se natisnil v »Slo-
veniji« leta 1849. Po Mažgonovi smrti je
prevod nadaljeval dr. Kranjc in ga leta
1850. tudi končal. Sam naučni minister
grof Thun mu je postal lastnoročno pisano
pohvalo, toda ministrstvo je dalo prevod
natisniti šele leta 1853. samo v 500 izvodih.

Ker je imel dr. Kranjc premalo število
slušačtev in ker je sovraštvo proti sloven-
ski stoli čimdalje huje naraščalo, je
vstopil pri odvetniku in graščaku županu
dr. Ulmu v službo kot koncipient. Ko pa se
je prijavil k odvetniškemu izpitu, ga niso
pripustili zaradi njegovega slovenskega na-
stopanja leta 1848. Prosil je za službo po-
možnega referenta pri ljubljanski finančni
prokuraturi, ki jo je tudi dobil leta 1854.
Kot tak je imel brez izpita pravico do ad-
vokature, toda ko je prošil za odvetniško
mesto v Celju, je dobil službo dosti mlajši
nemški tekmeč. Zaradi zapostavljanja se je
pritožil pri svojem pokrovitelju grofu Thu-
nu, ki ga je imenoval za vseučiliškega pro-
fesorja v Sibiriju na Sednograskem. S tem
je bil dr. Kranjc za nadaljni narodni po-
kret svojim rolakom izgubljen. V Sibiriju je
ostal od leta 1855. do 1871., nato je prišel v
Inmost, pozneje pa v Prago. V Pragi so
nemški slušačiji nekaj časa rovarili proti
njemu kot Slovancu, a končno ga začeli spo-
štovati kot znanstvenika. V Pragi je preda-
val tudi o gospodarskem pravu ter pisal
nove razprave. Umrl je dne 22. februarja
1875 za uremijo. Zaprtil je dva sinova Jo-
sipa in Ivana. Prvi je postal pravnik, drugi
pa poštni uradnik.

Dr. Kranjčev prevod civilnega zakonika
je sicer M. Cigale temeljito predelal,
toda dr. Kranjc gre brezdvomno prven-
stvo za slovensko juridično terminologijo.

Po njegovi smrti je izdal profesor Pfaff
iz dr. Kranjčeve zapuščine sloveči tolmač
avstrijskega civilnega prava pod naslovom
»System des österreichischen allgemeinen
Privatrechtes« leta 1885. Pfaff v predgovor-
u h knjigi priznava, da je v dr. Kranjcu
zelo spoštoval človeka, tovariša in uče-
njaka.

BLEŠČEČE BELO PERILO Z ZLATOROG MILOM!

ZLATOROG

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“

»Meriema,« je zašepetal. »Do današnjega dne
Te nikdar nisem videl. Toda komaj sem Te za-
gledal, se je nekaj v mojem srcu prebudilo in za-
slutil sem, da postaneš Tvoj suženj. Ti me sicer
še ne poznaš, toda prošni me, da mi pooponoma
zaupaš. Jaz Ti lahko pomagam in Ti hočem po-
magati. Ti sovražiš poglavarja, kakor ga sovra-
žim tudi jaz. Dovolj, da Te osvobodim in odpeljem
seboj. Pojdi z menoj! Ubežiiva v notranjost džun-
gle, kjer ima moj oče še večjo moč in oblast, ka-
kor ta surovi stavec. Ali hočeš iti z menoj? Od-
govori!«

Meriema je molčala. Težko ji je bilo užaliti
moža, ki je bil sredi samih sovražnikov edini,
kateri se je odločil ji nuditi pomoč, zaščito in
varstvo. Toda Meriema Abdula Kamara ni mo-
gla in ni hotela ljubiti.

Abdul Kamara je njen molk razlagal tako, ka-
kor da ona soglašja z njegovimi predlogi in da ga
hoče ljubiti. Objel jo je in tesno pritisnil k sebi,
toda Meriema ga je ostro zavrnila in sunila od
sebe.

»Jaz Te ne ljubim,« je zavpila. »Ne približuj
se mi, da me ne prisiliš, da Te sovražim. Ti si

edini v tej naselbini, ki si pokazal do mene prija-
teljsko razpoloženje. Edini, ki je govoril z menoj
prijazne besede. Zato Ti moram biti hvaležna in
postati Tvoja prijateljica, nikdar pa ne Tvoja lju-
bica ali žena.«

Abdul Kamak se je užaljen vspel.
»Ti me boš morala ljubiti,« je trdo govoril. —
»Jaz Te prisilim in Te vzamem, ako boš hotela
ali ne. Ti poglavarja sovražiš in zaradi tega mu
tudi ničesar ne izdaš, zakaj ako bi me izdala, bi
ga jaz opozoril na sliko, katero si mi pokazala in
katero nosiš s seboj. Tudi jaz poglavarja sovra-
žim, toda —«

»Ti sovražiš poglavarja,« se je oglašil za nji-
ma oster in rečeč glas.

Oba sta se obrnila in zagledala poglavarja, ki
je stal nekoliko korakov od njih oddaljen. Abdul
je držal dekletovo sliko v rokah. Prestrašil se je in
sliko hitro skril v žepu svoje obleke.

»Da,« je odgovoril. »Jaz sovražim poglavar-
ja,« in skočil je proti starcu in z vso silo udaril
po glavi, da se je zgrudil, nato pa z vso naglico
letel po vasi proti kraju, kjer je ostal osedlan
njegov konj, katerega je imel pripravljenega, da bi
odšel v džunglo na lov, ko je baš zagledal tujo
dekle, ki je sedelo skrito na parobku.

Kakor blisk, je skočil v sedlo in ognjevit
konj se je z ognjevitostjo oddaljil proti iz-
hodu. Poglavar je bil momentano nekaj trenot-

kov v omedlevec, nato pa se je s težavo dvignil
in kakor pobesnel kričal na svoje podložnike, da
Abdul Kamaku zabranijo izhod iz naselbine. Kakih
12 črncev se je zakadilo proti jezdecu, da bi ga
ustavili, toda drug za drugim je bil vržen k tlom
od močne Abdul Kamakove roke. Tako se mu je
posrečilo prispeti k izhodu, toda tu se je zdelo,
da ne bo mogel več naprej. Vrata sta stražila
dva močna črnca, ki sta bila prav na tem, da za-
preta težka vrata. Bežeči Arabec je zakričal, po-
pustil konju uzdo in dvakrat za seboj ustrelil. —
Eden izmed črncev je bil zadet v trebuh in se je
v krčevitih bolečinah zvijal na zemlji, vpil in sto-
kal, kakor dete. Z divjim zmagonosnim vsklikom
je mladi Arabec mahal s puško nad svojo glavo.
Zaničljivo se je obrnil proti svojim zasledovalcem,
izginil skozi vrata in se oddaljil brez sledu v džun-
glo.

Poglavar se je penil od jeze, divjal in kričal
je ter odredil, da so osedlali konje in zasledovali
predznega Arabca. Nato pa je skočil proti tužno
skričeni Merieml.

»Sliko sem!« je zakričal. »Kakšno sliko imaš?
O kakšni sliki je govoril ta pes? Sliko sem in ta-
ko!«

»Abdul Kamak jo je vzel s seboj,« je odgo-
vorila Meriema topo.

»Pa kakšno sliko si imela,« je ponovno za-
kričal poglavar, jo surovo zagrabil za glavo in jo

sunil, da se je opotekla. »Povej, koga je predstavl-
jala ta slika, ali pa Te ubijem.« In udaril jo je
tako neusmiljeno, da je od bolečin zaplakala.

»Slika je predstavljala mene,« je odgovorila.
»Bila sem slikana še kot popolnoma majhna dekli-
ca. Sliko sem vzela Švedu Malbinnu, zadaj na sliki
je bilo nekaj zapisano, česar pa nisem razumela.«

Poglavar je od jeze prebledel kakor stena.

»Kaj je bilo na sliki napisano, povej!« je iz-
govoril tako grozeče in zlobno, da se je dekle
streslo od strahu in groze.

»Ne vem. Bilo je napisano v francoščini, in
jaz francoščine ne razumem.«

Poglavar se je globoko oddahnil. Očividno se
je pomiril. Celo nasmešnil se je in prenehal Me-
riemo tolči. Zaukazal ji je, da od sedaj naprej ne
sme z nikomur več v naselbini govoriti, kakor
edino le z njim in s starko Mabuno. Nato pa se je
postavil na čelo svojih bojnikov in se odpravil
na pot, da izsledi Abdul Kamaka. Krenili so na
stezo, po kater

To in ono.

Alješin v Parizu.

Urednik nekega inozemskega lista opisuje nedavni šahovski turnir svetovnega mojstra Alješina v Parizu takole: »Posvetovalnica dnevnika »Petit Parisien« je nabila polna občinstva. Tu so zastopniki vseh stanov, cvet pariške družbe. Ijudje sportne, gledališkega, književnega in umetniškega življenja se pokazujejo javnosti od zbiru samo vsake kvarte enkrat. Parižan kot dober Francoz obožava samo velike individualne čine, kolektivno delo mu ne imponira. Od Napoleona do Carpentiera in močnega celo do Alješinove popularnosti priznava Pariz samo intelektualno silno poedince. Glej, eden proti osemindvajsetim, proti stotim, proti množici, proti vsem, to je nekaj za Parižan! Mais ça... ça est très excitant.

Aleksander Aleksandrovič Alješin je priredil to produkcijo po dogovoru z dnevniki »Excelsior« in »Petit Parisien« iz livalečnosti do svoje nove domovine. Pariz, javnost, tisk in pariška elita ga je sprejela z nepopisnim navdušenjem. Film zanimive produkcije, s katero si je Alješin priboril svetovni rekord v igri na slepo dne 25. aprila 1924 v New Yorku, je bil vseh 13 ur neprestano nekaj novega. Produkcija se je začela ob 10. dopoldne v navzočnosti zastopnikov francoske šahovske federacije, tiska in številnega občinstva. Alješin se je naslanjaju, obkoljen od poedinih skupin pariških in zunanjih šahistov, diktira s svežim, jasnim glasom v naglem temnem potezu svojih nasprotnikom. Velika bitka se prične. 28x32 figur = 896 figur začne z lahki koraki svoj burni ples na 28x64=1792 poljih na čelu z ruskim svetovnim šampionom. Tempo produkcije se razvija zelo naglo. Alješin ostane miren in hladnokrvn, kad cigareto za cigareto. Opoldne zahteva skodelico črne kave, luncheon odkloni s pripombo, da mu ne diši. Ob petih popoldne je dobil prvi dve partiji. Se vedno sedi v naslanjaju. S čedalje bolj svežim glasom diktira svoje poteze in sledi konsekvenco za svojimi načrti. Pije že peto skodelico črne kave, ostankov cigarete ni mogoče prešteti. A misel deluje vedno mirno in enakomerno. Zdi se, da se samo moštvo telo včasih protivi temu dolgočasnemu sedenju v naslanjaju. Tu pa tam se Alješin vzpne, s komolci se nasloni na kolena in obstane v tej pozi kakor da je izklesan iz marmornja, kakor tigar, pripravljen vedno na skok...

Ob sedmih zvečer... Na šahovnici št. 11. je postavil Alješin damo en prise. Speaker, ki diktira poteze igralcev, noče verjeti svojim očem, toda čut dolžnosti za sili, da narekuje s tresočim glasom »Dame de six prend dame de cique«. Alješin odgovarja mirno: »J'abandonne«. Vse je zopet v redu, prva zmaga 28 kolektivnih šahovnic je očitno samo slučajna. Toda gojenci »École polytechnique«, ki so igrali na tej šahovnici, kar žare od radosti. Ob osmih zvečer odkloni Alješin prineseno večerjo. Zahteva samo enajsto skodelico črne kave in iza-

rete. Produkcija se bliža koncu. Alješin je dobil že 15 partij, izgubil 3 in remiral 2.

Ob 9. zvečer je dvorana do zadnjega kotička zasedena. Zlasti zastopniki v tiska se je nabralo zelo mnogo. Tu in tja svoje »rednike« »United Press«, »Agence Havas« in »Reuters«. Odbor francoske šahovske federacije je v permanentni. Neumorni M. Vincent, tajnik federacije, daje na vse strani informacije. Ostane še osem partij, vse v dobri poziciji za Alješina. Šahovnica št. 19 predlaga remis, Alješin sprejme. Uro pozneje se branita samo še zadnji dve skupini: L'Échiquier menel de Brest in L'Échiquier de la Section italienne du comité interallié. Alješin kadi že šesto ikatlično cigaret in pije trinajsto skodelico črne kave. Še par minut in mojster izjavi, da je šahovnica št. 27 mat v štirih potezih in z nasmehom diktira svojo zadnjo potezo. Občinstvo navdušeno ploska. Dve minuti pozneje so se udali zavestniki na zadnji šahovnici. Speaker razglasi: 22 partij dobljenih, 3 izgubljene, 3 remis. Rekord Alješina z dne 25. aprila 1921 v New Yorku je prekoran. Občinstvo je oduševljeno, kriči, ploška in obsuje s čestitkami mojstra, ki se ga polaste zastopniki tiska. »Comme un lion«, vzdahne malce impertinentno mala Francozinja in pokaže s prstom svojemu spremljevalcu Alješina. In odslej je šah v Parizu zopet »très chic«.

Takoj po reprodukciji ni mogoče govoriti z mojstrom. Šele drugi dan sem ga telefonično vprašal, kdaj bi mogel govoriti z njim. »Zelo me veseli«, je odgovoril Alješin, »ta hip se napotim v Palais Royal«. Ko sva se srečala, sem ga hotel vprašati, kako se počuti po večeršnjih partijah, pa sem si premislil, ker je bil tako čil in svež, kakor da je prespal vso noč. »Spal sem kakor snop«, se smehlja Alješin, »dopoldne sem moral prečitati vse pariške liste. »Toda« se obrne k meni, »vi ste hoteli kako partijo s produkcijo za tisk«, in z ljubeznjivostjo, ki je lastna samo njemu, sede za šahovsko mizico. »Lahko si ogledava vse partije. Izberite si. Sami vidite, da je najtežji začetak, ker se poedine partije bistveno razlikujejo. Po dveh, treh urah je stvar lahka. Govorila sva že večkrat, da je šah na slepo brzokone šah bodočih mednarodnih turnirjev. Je samo stvar vežbe in navade, da smo se učili igrati šah na šahovnici in da ne moremo abstrahirati šahovnice odnose lešenih simbolov. Nedavno sem napisal o tem problemu v svoji argentinskih rubriki obširen članek in zdaj sem radoveden, kako se odzovejo na moja izvajanja drugi šahisti. Zanima vas, kje sem se učil igrati na slepo? Samo v šoli. Šahovnice bi nam bil profesor, ker pa smo bili strastni šahisti, smo si znali pomagati tudi iz te zadrege. Začeli smo igrati na slepo in profesor se je lahko obrisal pod nosom. Kar se Janezek nauči, to Janez zna... je zaključil Alješin smehljaje.

ostalo na tem otoku še kakih 100 domačinov.

Prof. Brown smatra, da je bil otok Pasha ali Rala-Nui, kakor za imenujejo domačini, središče cele skupine otokov. Ker na njem sploh ni rodovitne zemlje, ga prebivalci teh otokov niso mogli rabiti za bivališče, pač pa jim je bil dobrodošel kot muvozele. Veliki poglavarji sosednjih otokov so pošiljali na ta otok svoje arhitekta in kiparje, da jim napravijo ogromne soomenike. Kipe so izdelovali pri ognjeniku Rano-Rahiku, kjer leže še dandanašnji nedovršene figure in kiparsko orodje. Kako so napravili ogromne kamenite plošče in prenašali kipe iz delavnice na obalo, tega ne more nihče vedeti. Nedovršeni kipi pričajo, da je nastala na otoku katastrofa med delom. Vsa skupina bližnjih otokov se je pogreznila v morje, ostal je edini otok Pasha.

Da se otoki v Tihem oceanu pogrezajo, ni nič novega. Ta pojav so opazili pomorščaki v 16. in 17. stoletju. Mali rtič, odkrit 1. 1909, je morebiti zadnji ostanek pogreznjenega arhipelaga. Prof. Brown misli, da je bila tu prestolnica starodavne imperije Popana, o kateri nimamo v zgodovini nikakih zanesljivih podatkov. Na majhnem otoku Olean s 600 prebivalci je Brown odkril doslej neznane napise. Ti znaki so bili znani samo na otoku. Po Brownovem mnenju so jih rabili poglavarji otočanov v medsebojni korespondenci. Če se posreči najti ključ do teh hijeroglifov, bo mogoče prebrati tudi napise na otoku Pashi. Zanimanje

otoka je torej nedvomno v zvezi s postankom polinezijske rase. Njeno domovino je treba iskati v pogreznjenem otoku. Znanstveni svet stoji pred novimel važnim odkritjem.

Galoše, pristne ruske

se dobe odslej v vseh velikostih po skrajno nizkih cenah pri
Dr. Dr. Schw. b. Ljubljana.

„Satanov ples“ pri Baskih.

Stari plesi so že davno omeli in umaknili modernim »ekotičnim« plesom. Samo med tako zvanimi Baski (Vascongados ali Euzkaldunak), malim narodom ob vzhodni ju Pirenejev se je še ohranil zanimiv ples, ki izvira iz preštarih časov. Imenuje se »Satanov ples«. Obstoji iz ritmičnih skokov, ki katerih se poskočni plesalec zavrti v krogu, s tako brzino, da navzoči korajzijo njegove kretnje. Kako se je pojavil ta »Satanov ples« v Pirenejih in kdo mu je dal to »zagonetno ime«, ne vedo niti sami Baski. Vedo samo to, da je bil ta ples pri njih v navadi že od namitveka. Njegov postanek mora biti v tesni zvezi z mračno in nerazumljivo zgodovino tega naroda.

Znano je, da so Baski zelo zanimivi in zagoneten pojav. Ne moremo jih namreč prištevati k nobeni evropski rasi. Nekateri učenjaki jih smatrajo za potomce Finčanov, drugi Mongolov, tretji pa za zadnje ostanke nekake predzgodovinskega plemena. Na vprašanje, od kod so se pojavili ti ljudje, je tem težje odgovoriti, ker nima njihov jezik nič skupnega z indoevropskimi jeziki. Nekateri smatrajo, da so Baski potomci Atlantidov, ki so se slučajno rešili pri katastrofalnem potopu Atlantide. Navzlic temu, da mnogi učenjaki zagovarjajo to hipotezo, pa ni nikakih dokazov, ki bi govorili za njeno resničnost. Znano je, da so Baski v času drugega vala Keltoev že naseljevali vzhodne Pireneje, toda kdaj so se pojavili v Evropi prvič, ne ve nihče. V njihovi zgodovini se ni ohranilo nič, kar bi nam služilo kot pripomoček za opredelitev dobe, ko se pojavijo Baski na evropskih tleh. Samo v nekaterih legendah se govori o velikem potopu in poginu naroda. Iz tega bi se dalo sklepati, da so bili prebivalci Pirenejskega pogorja res priča pogina njihove domovine in sorojakov v valovih Atlantskega oceana. Morebiti izvira »Satanov ples« baš iz te pravilne Atlantide.

Preiskava o zverskih umorih v Trebiču.

Doletno k poročilu o grozljivostih moritev v Trebiču izvedemo še te-le podrobnosti: Oblasti so zadnje dni z vso verno nadaljevalle akcijo, da najdejo ostala trupla. V Kohnovem mlinu so dokopali do gnojne jame, kjer so našli na tak smrad, da so morali delo ustaviti. Dvočrček je ponovno izjavil, da so trupla poljskih židov sigurno pod milino. Kopati so začeli tudi na dvorišču čevljarja Josefa Kmenta, o katerem je znano, da je koncem vojne prodajal mnogo mesa. Dejal je, da je to meso svinjsko, včasih se je pa zmotil in priznal, da je pasje. Oblasti imajo moza na sumu, da je prodajal človeško meso. Preiskava v tej smeri se energično nadaljuje. Trebič živi v napetem pričakovanju pogreba umorjenih bratov Polickych. V Kmentovi hiši niso našli doslej nobenih sledov. Aretiran je bil tudi Josef Pacher, ki je pomagal zločinski družbi pri raznih tatvinah.

Fejta mlajši je izjavil na policiji, da so morilci pometali ostala trupla v reko. Označil je določeno mesto, toda njegov brat trdi, da so trupla v reki na drugem kraju. Komisija je v sredo dolgo zasliševala zločince ob reki. Vse okoliščine so zastražili orožniki, tako da občinstvo ni moglo blizu. In dočim je bil doslej na tem kraju vedno živahen promet, se zdaj vsi meščani v strahu in grozi izogibljajo reke, kjer so po zadržanju morilcev gnala trupla umorjenih židov. Oblasti so odredile, da se struga reke temeljito prečisti v Trebiču prišle oddelek pionirjev, ki začetki vodo in prišče vso strugo. Predno začnejo preiskovati strugo, se hočejo oblasti še prepričati, kaj je v gnojni jami bivašča Kohnovega mlina. Morda je rešitev zagonetke tam. Posrečilo se je prekopati do kanala, ki vodi z dvorišča tega mlina do bližnjega potoka in dalje v reko. Ko so kopali dalje se našli na velik kamen, ki brzokone pokriva vhod v tajne podzemne prostore. Ko preiščejo tudi ta hodnik, pride na dan, kdo je imel prav — ali Dvočrček, ki trdi, da je pet trupel v kanalu, ali pa brata Fejt, ki sta izjavila, da so trupla v reki. Dvočrčka so prepeljali v četrtik iz Trebiča v zapore okrajnega sodišča v Jihlavi, odkoder ga pripeljejo nazaj šele po tem, ko najdejo trupla. Kmentovo bajto in dvorišče straži noč in dan orožništvo.

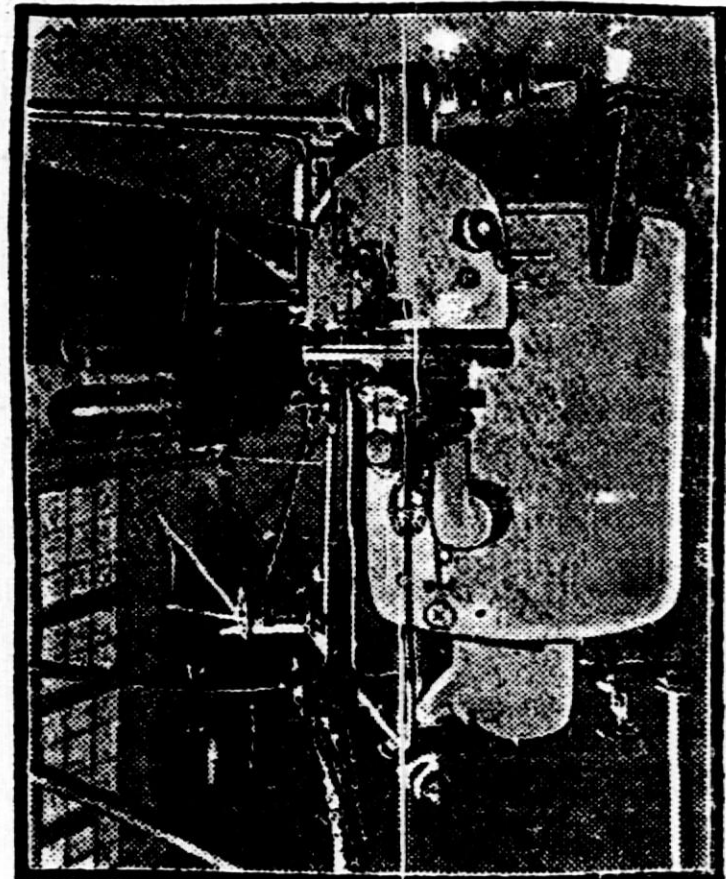
V četrtke zvečer se je vršila v bolnici obdukcija umorjenih bratov Polickych. Bartolomeju se poznajo na glavi smrtne rane, telo je še dobro ohranjeno, raven nog in rok, ki so že zgnilo. Uradno poročilo o rezultatih obdukcije bo izdano pozneje. Pri okrajnem sodišču v Jihlavi se je pričelo v sredo zasliševanje udeležencev trebiških umorov. Preiskavo vodi sodnik Netolitzka. Aretirani Josef Fejt je izjavil, da je umorila enega bratov Polickych žena Karla Dvočrčka. Dvočrčkova pa uporno tajni svoj zločin in skuša z argumenti dokazati, da je nedolžna. Dasi jo so s Fejtom konfrontirali, vztraja na svoji prvotni trditvi, da ona ni morilka.

Preiskava in razkopavanje podzemnih prostorov stane državo že 3000 Kč. Občinstvo spremlja to akcijo z napetim zanimanjem. Na licu mesta, kjer so našli umorjena brata Policky, se zbirajo množice radovednežev iz okolice, novinarji, fotografi in dr. Zadnje dni so začele oblasti sumiti, da je banda zločincev umorila več slovaških in karpatovskih trgovcev z usnjem. Karel

Dvočrček je v zaporu miren in odgovarja hladnokrvno na vsa vprašanja preiskovalnega sodnika. Ko so mu dejali, da dobi za svoje zločine vrv za vrat, je cinično odgovoril: »Saj me ne bo bolelo.« Po izpovedi aretiranih banditov je bil glavni organizator umora poljskih židov Josef Kunst, ki je vodil tudi zloglasno družbo »dezerterjev« v Trebiču. Kunst je umor organiziral, Dvočrček in brata Fejt so pa izvršili načrt. Tu di mlajši Fejt je priznal, da so trupla umorjenih razsekali s sekirami in razmetali po okolici. Doslej je bilo aretiranih 16 oseb, ali to število se brzokone še pomnoži. Preiskovalni sodnik je že sestavil seznam prič, ki jih bo pri tem senzacionalnem procesu lepo število.

Zanimivo je, da obdukcija umorjenih bratov Polickych ni dosegla kdaj sta bila umorjena. Dvočrček trdi, da so ju na stanovanju samo do nezvesti nrepteli in čelo pozneje v mlino ubili. Fejt, ml. pa trdi, da sta bila oba brata umorjena v stanovanju.

Trupla ostalih žrtev bodo iskali po istem sistemu dalje. Preiskava in zasliševanje se vrši večinoma v Jihlavi, kjer je zaprt 17 oseb. V Trebiču sta ostala samo mlajši Fejt in njegov oče. Delo v bivšem mlinu naglo napreduje. Oblasti upajo, da se jim v kratkem posreči najti tudi ostala trupla in tako ugotoviti, koliko žrtev ima na vesti zločinska topa. Tudi na dvorišču čevljarja Kmenta se delo nadaljuje zlasti pod tablano, kjer je imel Kment smetišnico. Na jablani je baje sušil »ože«, v jami pa mešal žreva in kosti. Predhodna preiskava zločincev je končana. Včeraj je preiskovalni sodnik v Jihlavi zaslišal ponovno Karla Dvočrčka. Morilec je v celoti ovrgel svoje prvotno priznanje int rdi, da je bil k temu prišljen z brutalnimi sredstvi. Priznava sicer udeležbo pri nekaterih tatvinah, toda o umorih noče ničesar vedeti. Tudi njegova žena Ana noče priznati soudeležbe pri umorih. Oba so konfrontirali z Josipom Fejtom venar pa sta vztrajala pri svojih trditvah.

NOVI GENERATOR. Mali cilindri pred stavijo parni kotel. — Izum pomeni velik napredek moderne tehnike.

Polja Negri.

Polja Negri je sigurno ena izmed onih igralk, čije življenje najbolj zanima kino publiko. To menda zato, ker Polja Negri reprezentira absolutni tip filmske dive; pri njej je vsaka kretnja roke, vsak dvig glave tipično a la primadona. In kdor je že več čul o njej, si jo predstavlja v sredi menažerije malih psov in opic. Ali ni temu tako. Polja Negri ima samo dva mala psa, katera ljubi nad vse, zato pa so zanimive druge podrobnosti njenega življenja.

Polja Negri je bila rojena v malem mestecu vzhodne Galicije in je rodod Poljanin. Bila je najlepša devotica v malem mestecu in trdi, da se je takrat pisala Pavla Schwarz. Drugi zopet vele, da se je imenovala Apollonija Chalubec. Toda naj si bo stvar taka ali taka, res je, da je danes Polja Negri ena izmed največjih filmskih zvezd. Polja Negri je prišla k filmu v Nemčiji. Pod režijo Dimitrija Buchovetskega (Sappho) in Ernesta Lubitscha, (film Carmen, Madame Dubarry, Plamen) se je razvila v svetovno kinoumetnico. Nato je prišel Charlie Chaplin, ljubljene milijonov. V Berlinu sta se zaljubila. Polja Negri je takoj nato sprejela angažma v Ameriki, Lubitsch in Buchovetski sta ji sledila in komaj je stopila Polja Negri na ameriška tla, že je dospela vest o zaroki s Chaplinom. Obenem pa so prihajale tudi druge vesti, namreč da je temperament Polja Negri prišel v Ameriki do veliko močnejšega izražanja. Znano je, da morajo biti filmski igralci in štatisti v Ameriki točno ob 9 zjutraj v atejeju. Da je Polja Negri prišla vsakokrat ob trideset na 12. je jasno. Ker jo je režiser Fitoumaurice zato zmerjal, mu je vrgla v glavo biserno ovrtnico ter si iz jeze raztrgala vsilen plašč. Nato je javila direktorju, da je bolna in stante pledi je odpotovala v Florido. Tam se je »zdravila« šest mesecev... Naravno, da je topanje Polja Negri ogorčilo direktorja, toda kaj so hoteli: Polja Negri je v Zedinjenih državah ideal vse kino publike. Kapitlacija je bila nezogibna. Medtem se je javil Chaplin. Razglasil je v listih, da je njegova zaroka s Poljo Negri razveljavljena, ker mu je Polja predlagala Siromak Charlie zasluži samo 360.000 dolarjev letno!

Zdi se, da se je Polja Negri sedaj nekoliko pomirila. Zanimivo anekdoto pa pripovedujejo o snemanju filma »Prepovedan raj«. Rod la Rocque bivši partner Glorije Swanson, po čem Polja najslavnejše ameriške filmske dive, je moral na koncu neke scene v tem filmu ko je izšel iz sobe Polja Negri, kričati: »Gloria! Victoria« (»Slava! Zmaga!«). Režiser Lubitsch je za to opozoril: »Tu ne smete kričati! Gloria! Victoria! temveč »Polja! Victoria!« Kajti Gloria Swanson in Polja Negri sta si nasprotnici in to ne samo v filmu, temveč tudi v življenju. Zato Polja ne more trpeti imena Gloria...

Strah londonske „City“ pod ključem.

Te dni je bil v Londonu prijet eden najnevarnejših zločincev, čigar naslov je bil »kralj fasadnih plesalcev«. Vlomilec, ki je bil strah in trepet prebivalcev krasnih palač na londonski City, je 28 letni Jack Delanay. Rodom je iz Avstralijske in se je šele pred dvema letoma pojavil v Londonu s tolpo afriških in avstralskih vlomilcev, ki so posekali palače milijonarjev na City. Skoraj vsak mesec so izvršili en uspešen vlom. V osebi mladega Delanaya je prišel policiji v roke vodja in duša tolpe in sedaj bo verjetno konec početja avstralskih in južnoafriških vlomilcev na londonski City. Delanay je prišel pred sedmimi leti na Angleško. V Lincolnshiru se je seznanil z neko mlado in bogato vdovo, ki se je v pu-

stolovca zaljubila. Vdova je imela čedno premoženje v znesku 23.000 funtov šterlingov. Seveda je Delanay predvsem špekuliral na denar. Z vdovo se je res poročil, čez nekaj mesecev pa je z vsem njenim ogromnim premoženjem pobegnil. Odpeljal je tudi sestrnico svoje žene. Kmalu za tem se je pojavil v Londonu, denarja ni imel več in zato se je preživil s tatvinami, ki jih je izvrševal po hotelih. Nato je pričel ponarajati čeke in menice, stanoval je v prvovrstnih hotelih, bil je stalni gost najelegantnejših londonskih lokalov, član uglednih klubov in živel kakor ptiček na zeleni vešici. Občasno je v najvišjih krogih in splošno so smatrali mladega moža za milijonarja iz Avstralijske.

S ponarejeno menico je opeharil neko londonsko banko za 21.000 funtov šterlingov in si s prisileparjenim denarjem kupil razkošno opremljeno vilo v okraju Cottage. Poslopie je zavaroval za dvojno vrednost. Nekaj dni za tem je vila poplavljena pogorela. Naravno, da je bil Delanay osumljen požiga, vendar mu radi nezadostnih dokazov niso mogli ničesar dokazati in zavarovalna družba je morala plačati netavajno visoko zavarovalnino. Kmalu za tem najdemo Delanaya med londonskimi »zabavskimi« kvartali. Njegova bajna sreča pa ga »zastopila«. Denar, ki ga je prejel za požarelo vilo, je pustolovec zalgal v nekaj tednih.

Delanay je sedaj organiziral novarno vlomilsko tolpo. Člani njegove družbe so bili samo južnoafriški in avstralski vlomilci, ki veljajo za najdrznejše in najuporabnejše. Svoječasno je nastopal Delanay kot akrobat v cirkusu. Bil je spreten akrobat in zato se je lotil sedaj najtežjega vlomilskega posla: plezanja preko fasad v palače milijonarjev. Tolpa je izvrševala najdrznejše tatvinske vlope. Delanay je običajno napravil načrt, prevzel je vedno najnevarnejšo vlogo, njegovi pomagači pa so igrali štatiste. Izvršil je na ta način več kot 30 velikih vlovov. Malih poslov se lovov ni lotil, in obiskoval se je palače bančnih ravnateljev, lastnikov žrebarjen, zbirateljev umetnosti in bogatih zasebnikov.

Pretekli teden je Delanay zameraval vlomiti v palačo Rutlandskega vojvode. Pri tem ga je doletela usoda. Mlad detektiv Symes, ki je bil nadzoroval Greenpark, je opazil dva moža, ki sta se pogovarjala v zargonu zločincev. Zdelo se mu su nujno, da in sledil jima je, ne da bi ga opazila. V trenutku ko je Delanay pred oslopiem vojvode iz nahrbtnika vzel vlomilsko orodje, ga je Symes aretiral.

Peri s samobelinom!

Avtomatičen aparat za pranje perila. Zastopstvo: A. Gundrum, Cesta na Gorenjsko železnico 20, Ljubljana.

Nemška pokopališča na Francoskem. Te dni si je ogledal odposlanec nemške vlade tajni svetnik Horning razna nemška pokopališča na Francoskem. Sedaj se vrše med obema vladama dogovori za sestavo in ureditev pokopališč. Dovoljeno je tudi, da nekatera pokopališča ostanejo taka kakor so jih postavili Nemci.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialno namene občin, vsake beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 1.

MALI OGLASI

Zemlja, posreževanje, opazovanje, vse, kar je potrebno za uspešno delo, vsake beseda Din 1. Najmanjši znesek Din 1.

Službe

Vrtnar,
pženjen, išče službe v kakšni vili ali v zasebi, najem tudi posestvo. — Naslov pove uprava »Slo. Narod«. 408

Oskrbnik
(majer), oženjen, zmožen v vseh panogah kmetstva — išče službe. — Naslov pove uprava »Slo. Narod«. 409

Zakonca,
solidna, mirna, brez otrok, ki se ne ustrašita nobene dela — išče za 1. april ali prej mesto hišnika ali hišnega služca. Prevzame so tudi ev. dela na vrtu in kmetstvu. — Ponudbe pod »April/436« na upravo »Slo. Narod«. 410

Elektrotehnični obratovodja
se takoj sprejme za večje in manjše podjetje. Neodržani imajo prednost. — Ponudbe se posiljajo pod »Elektrotehnični obratovodja/432« na upravo »Slo. Narod«. 411

Mladenič,
inteligenten, bivši podrednik-odličnik, podoficirski šole, več slovenske, srbsko-hrvatske in nerščine, išče primerno službo v pisarni, skladišču ali kot paznik itd. — Ponudbe sprejema oglasni zavod Kopitar, Ljubljana, Čopova ulica 21/III. 431

G. Flux,
Ljubljana, Gosposka ulica 4/I, levo. — Posredovalca boljših služb, išče nujno dobro kuharico za izven Ljubljane (3 osebe, poleg deklet), več kuharic za Ljubljano, sobarico k dvema osebama, blagajničarko (Sank-kasirko) in plačilno natakarko itd. Za sezono že več naročil! Priporočila mnogo dekl. za vsako delo, tudi začetnice z delne in inteligentne osebe vsake vrste s prvovrstnimi referencami. Za odgovor se prosijo priložiti znamke! 437

Stanovanja

Stanovanje
se odda. Laze št. 33 (pri Trpinu). 444

Stanovanje
2-3 sob. kuhinja in prikl. SE IŠČE za mirno stranko. — Plača se dobro in da dobro nagrado. — Ponudbe na upr. Slo. Narod. pod. Cimperle 41-393. 445

Strašen zločin

je izvršil nekdo, kjer je umoril na stoletih živih bitij. Zasedoval se ga je dolgo časa. Sedaj se je pa posrežilo ga najti in sicer na Poljanski cesti 12 v Ljubljani pod naslovom »KONCESIONIRANI ZAVOD ZA UNICEVANJE ŠČURKOV, PODGAN IN MISI«. 155T

Prodaj

Wanderer motor
3 HP se ceno prodaja. — Vič 38. 363

Harmonika
trivrstna, nova, močna, napredaj. — Zaloška cesta 13, vrata 17. 453

Papirna trgovina
z galanterijo se prodaja ali odda v najem. — Naslov pove uprava »Slo. Narod«. 428

Salonska garnitura
z različnimi stvarmi SE PRODA. Ogled od dveh naprej Dunajska cesta št. 9. I. nadstropje, desno. 396

Napredaj
otroška postelja in velika kuhinjska štedila — oboje belo lakirano — in majhen ročni kovček iz usnja. — Bleiweisova cesta 1/III, vrata 7. 420

Drva za kurjavo
(odrezki od žag) — po zmerni ceni — dokler traja zaloga — se dobe pri Ivan Šiška, tovarna parketov in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4. 33/L

Modeli
za izdelovanje cementnih cevi, moderni stiskalni stroj za izdelovanje cementnega tlaka, cementne barve — takoj napredaj. — Vpraša se: F. Toman, Ljubljana, Realsjeva cesta 30. 441

Trgovina
se prodaja radi preureditve po izredno nizki ceni: dva kompletna trgovska portala za manufakturno ali spekerijsko trgovino, vsaki po dve izločki in ena vrata. Velikost izločbene šipe 150 x 230 m, 7 mm debele šipe. Velikost vsega portala 3 x 5 metrov z roletami. — Naslov pove uprava »Slo. Narod«. 426

Kupim

Kože divjačin,
divjih in domačih zajcev, lisic, kun, dihurjev, polhov itd. kupuje po najvišjih cenah Peter Semko, Ljubljana, Križevniška ulica 7. 17/L

Sesalka

»Worthington«, stara, rabljena, lahko tudi dekletna, za 15.000—17.000 litrov vode na uro — se kupi. — Ponudbe se posiljajo na upravo »Slovenskega Nar.« pod »Worthington-sesalka/421«. 440

Pouk

Zlatarski vajenec
iz boljše rodbine, priden in pošten, s šestrazredno šolsko izobrazbo — se sprejme. — Kajo Delić, zlatar, Ljubljana, Hilšerjeva ulica 4. 410

Trgovski učenec
se sprejme takoj v večjo trgovino z mehanim blagom na dežel. Pogoji: dober računar, več slovenskega in nemškega jezika. — Nadaljni pogoji se izvedo pri Fr. Prija, telju v Trzinu, Dolensko. 401

Učni tečaj
za risanje krojev in za šivanje raznovrstnih oblek, kostumov in plaščev. Sprejemam dame v praktičen pouk ter urejam tudi obleke, pripravim za izgotovitev. — Modni časopisi na razpolago. — E. Schlehan, konces. šola za risanje krojev in šivanje damskih oblek, Ljubljana, Stari trg 21/L. 79

Neprimičnine

Hiša napredaj!
Velik vrt in dvorišče. — Cena 90.000 Din. — Naslov pove uprava »Slo. Narod«. 417

Najugodnejši nakup!
Radi selitve se prodaja hiša v koji se nahaja trgovina z mehanim blagom pod nadzve ugodni mi pogoji. Hiša se nahaja 1/4 ure od Ljubljane. Obstoja iz 2 sob, 1 kuhinje, 1 shrambe, lepe veže in 1 trgovskega lokala. Krita je z opoko. Najnižja cena bi bila z zalogo vred Din 55.000. Proda se tudi brez zaloge. Ker se moram seliti, vsled tega prodam po takoj nizki ceni. Naplailo takoj Din 30.000, ostanek pa po dogovoru. — Cenj. ponudbe pod »Raj/442« na upravo »Slo. Narod«. 374

Vdova
brez otrok, z nekaj premoženja, želi znanja v svrhu možitve z dobro srčnim gospodarjem, stirim 40—50 let s stalno službo. Vdovi z enim otrokom niso izključeni. — Neanonimne dopise s sliko je vposlati na upravo »Slo. Narod« pod »Sigurno/429«. 427

Razno

Sedaj je čas
za popravila slamnikov! Prinesla sem z Dunaja vzorce pariških in dunajskih modelov. Popravila svetlih klobukov 80 din. — Cenjenim damam se vljudno priporoča J. Štemberger Komp., Ljubljana, Dunajska cesta št. 9. 374

Hotel »Tratnik«
sprejme goste na dobro, jedatno hrano po 25 in 20 Din dnevno. 439

Suhe gobe
zadnje jesenske rasti — 500 kg — po kakovosti, prima, oferira — Marica Ček, Dobrépolje. 443

Strojno pletenje
Pred školi 1/I — prevzema v delo vsakovrstne nogavice, kakor tudi dopletanje — Cene solidne. 25 L

Društvom in zasebnikom
prejaja in prepisuje spise »POSREDOVALEC« Ljubljana Sv. Petra cesta 23. 16/L

Pohištvo!
Najugodnejši nakup vsakovrstnih spalnic in drugih pohištva po najnižjih cenah! — Matija Andlovic Ljubljana, Vičdovanska cesta 6, Komenška ulica 28. 438

Zdravniški zavod
Vila Dr. Pečnik, penzija z zdravnikom. Sečeno. pošta Rogaska Slatina. Prijetno bivanje po zimi. V gorah Zagorja. Za lahke bolezni, posebno pljučne. 139/T

PREMOG
trboveljski, libojski, črni, maljski, drva, inozemski les, ogelje, železne brleke, — ULIRIJA Ljubljana, Prilja Petra trg 8. Tel. 220. — Plačilo tudi v obroke. 163T

Dorada najavile
su 63 osebe

da su o ovom prvog ili drugog broja »FORTUNE«, lista za natjecanje i posredovanje namještanja (administracija Oslje) našli odgovarajuće namještanje. — Besplatne ogledne primjerke ne šaljem. — Pouzreće isključeno. — Pojedini broj 10 dinara, mjesečno 35, a četvrt godišnje 100 dinara. 19/L

»Gon«, nov preizkušen in edino sigurnen lek proti kapavici (triper) ter zastarelemu (kroničnemu) triperju ter vnetju mehurja. Za popolno ozdravljenje treba šest lončev. Vsak lonček z navodilom stane 45 Din. — Proizvajalci in pošti razpošilja tudi na zdravniški predpis lekarna Penič, Zagreb, prešič, Hrvatska. 99/T

RAST LAS zajamčuje »LEDA« zakonito zaščiteno sredstvo proti plešavosti, izpadanju las in prhljaju. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, brivnicah ali po povzetju za 100 dinarjev (in 10 dinarjev poština) razpošilja Kozmet. laboratorij »LEDA«, Zagreb, Mikoličeva 1. 29 L

Sanatorium Dr. K. Szegő

za odrasle i djecu. — Abbazia (Italija). Dietno liječenje za debeljanje i krepčenje. Prvorazredni zavod za bolesne na srcu, na ovratnici žila. — Promjene (Stoffwechsel) za ženske i živčane bolesti. Djeca od 7 godina primaju se i bez pratnje. 69 T

Velika izložba

o porcelanskim originalnim **PREPOGAMI** po zmernih cenah. V tej izloži so na razpolago vsakovrstne preproge. Izložba traja od 11. do 16. t. m. po ves dan. **Hotel »Soča«** II. nadstropje soba št. 9. Evstratijes Tsalikidis. 447

Živo perutnino

kupuje stalno v vsaki množini in sicer: pohance, kure za peči, kure in purane ter plača po najboljših dnevnih cenah **E. VAJDA, ČAKOVEC, MEDJIMURJE, telef. 59,3,4.** 160 T

„Splošna knjižnica“

nudi sledeče najnovejše zvezke:
D. Feigl: Domači živali, humorist. spis, 72 strani, broš. Din 10— vez. Din 15—
H. Murger: La Bohème, roman, 402 strani, broš. Din 35— vez. Din 42—
A. Remec: Manda, tragedija, 85 strani, broš. Din 14— vez. Din 20—
Dr. F. Göstl: Misterij duše, poljudni pregled psihiatrije, 276 strani, broš. Din 35— vez. Din 42—
Dr. A. Gosar: Socialna ekonomija, 370 strani, broš. Din 85— vez. Din 95—
T. Zielinski: Antični in moderni svet, 101 stran, broš. Din 36— vez. Din 45—
Naročila sprejema
Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg št. 8.

Karbid

iz dalmatinskih tvornica »Sufid« d. d. najbolje vrsti sa 25% više plina od bilo koje konkurencije, u limenkama od 50 i 100 kg netto težine, a u svim krupnoćama dobavlja na malo i veliko sa svog skladišta u Zagrebu i iz tvornice uz najpovoljnije cijene.
Samoprodaja
Srednji Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga
Telefon broj: 17—14. ZAGREB, Mihanovićeve ul. 2. Brz. naslovi Zadrugar.
Specijalne ponude za karbid, sve gospodarske strojeve i potrebštine, kao i za zemaljske plodine šaljem interesentima na zahtjev.

Podružnica.

Slavnomu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril **ново urejeno parno pekarno** na Poljanski cesti št. 19 in se vljudno priporočam slav. občinstvu. Naročila sprejemam na Poljanski cesti 19 in pa Pred školi 11. 446
Velespoštovanjem
Parna pekarna
Franc Dolinar.

Zastopnik se išče!

Svetovna tvrdka drobne robe, ki ima že več let podružnico v Jugoslaviji, išče prvovrstnega provizorskega zastopnika iz iste stroke za okoliš Ljubljane in okolice. Mora dokazati, da je pri odjemalcih izvrstno uveden.

Gospodje, ki odgovarjajo gornjim pogojem in imajo že druga zastopstva, naj pošljejo ponudbe na »Ozma«, oglasni zavod, Zagreb. 451

Razpisan je

NATEČAJ

za idejne načrte stanovanske in trgovske hišne skupine na Kralja Petra trgu v MARIBORU (osnutki v merilu 1:200) na dan 4. aprila 1925

za strokovnjake, ki so državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Nagrade po 22.000, 16.000, 10.000 Din in trikrat po 4.000 Din.

Priporočiti in natečajni pogoji so interesentom na razpolago pri podpisnem zavodu za znesek 50 Din.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, Aleksandrova c. 458

Darujte za „Sokolski Tabor“!

Budimpeštanski mednarodni velesejem, od 18. do 27. aprila 1925 ki ga je aranzirala

Trgovsko obrtniška komora v Budimpešti.

Olajšave pri voznih kartah in potnih listih. 159 T

Še pojasnili službi:
Beograd: Dr. Geza Szilagyi, Strahinica bana 43/a. — Split: Ured za vozne karte. — Skopje: Chambre de Commerce et d'Industrie. — Centralni urad: Budapešt, V., Szemere u. 6.

Halo!

448

Podaljšano!

Razpis nagrade.

Ker hočemo našo kremo za čevlje, znamka »Lebin«, obširno vpeljati in vsakogar prepričati o izvrstni kvaliteti, smo razpisali natečaj z naslednjimi nagradami:

1. Nagrada 5000 Din v gotovini. — 2. nagrada 40 ducatov kreme »Lebin«. — 3. nagrada 20 ducatov kreme »Lebin«. — 4. nagrada 10 ducatov kreme »Lebin« in po 12 nagrad 1/4 kg kreme »Lebin«.

5000 Din kot prva nagrada samo tedaj, ako se oglasit najmanj 10.000 tekmovalcev, sicer ostane, kot je bilo prvotno naznanjeno, kot prva nagrada 1000 Din.

POGOJI: Vsak tekmovalec mora: 1. rešiti uganko; 2. poslati v pismu svoj natečajni naslov ter priložiti 10 Din. — Vsak tekmovalec dobi po pošti 1 škatljo kreme »Lebin«. Četudi ni uganko pravilno rešil. Na vsakem ovitku bo označena številka dotičnega tekmovalca. — Zrebal se bo dne 15. marca ter pride za prvo nagrado brzojavno obvestilo, za vse druge pa pismeno.

Uganka: van, Ba, ber, E, Ljub, vem, No, lja, va, I, nat, na. Iz teh zlogov naj se sestavi naslednje besede: 1. mesto na Kranjcem; 2. prva ženska na svetu; 3. kje se največ žita v Jugoslaviji pridelava; 4. ime moškega spola; 5. mesec v letu. Izid zvebanja se objavi dne 24. marca v »Slovenec«, »Marburger Zeitung«, »Jutarnem listu« in »Politiki«. Kom. tvornica »LEBIN« Foto pri Mariboru.

Jožica Cirmanova — dr. Janez Kavc

poročena

Št. Vid nad Ljubljano, 12. svečana 1925

Najboljši šivalni stroj

so edino le
JOŠIP PETELINCA
znamke**Gritzner in Adler**
za rodbinsko in obrtno rabo
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Večletna prazenost — Pouk v vezanju brezplačen

Poskusite enkrat s terpentinovim milom „Gazela“. 20L

VAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Cunajska cesta št. 46
Telefon 379 mestni tesarski mojsterVaskovršna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cirkve in zvonike; stropi, razna tla s opnice, lednice, pa lioni, verande, lesene ograje itd.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. 161 T. Tovarna furirja.Edino prave „Gaiser“ čevlje
n levske čevlje dobite le v
novi urejeni trgovini in delavnici**J. Brajer**

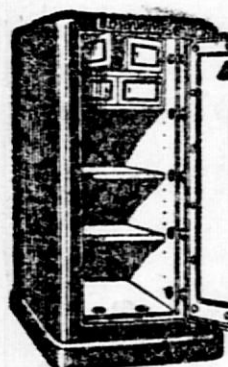
Ljubljana 339

Turjaški trg (Breg) 1.
Istotam se izdelujejo vsi vrsti
čevlji po meri in vse vrste tržni
čevljev. — Trgovni popust
Cene splošno. Posredna točna**Jecljanje,**

nervozna govorna bolezen, težko govorjenje, afonija in vsa druga funkcionalna motenja govorenja. Ki otežkoča o življenjski najbolj nadarjenim ljudem, se (brez medicamentov, elektrike ali hipnoze, kar je moten u govorenja pri 800) imajo to in za vselej odstrani po slovitih popolnoma novih preloženih metodah profesorja Naumana in to pri ljudih vsake starosti. Čez 500 s jasnimi pričevanji od vseh vseh starosti, ki so trpele na motenju govora, ter od vseh in izvedencev. Radi novih prijav se sprejemajo stranke še od nedelje do četrtka t. j. od 15. do 19. februarja od 10. do 1. in od 3. do 5. ure v hotelu „SLON“, soba 23. 416

Najnovejši pat. izum.

Izvirna novost.

B. O. B. tvornica betn. ključaj

— d. d. Vukovar —

Brajavke Bob, Vukovar — Tel int 56

Proizvodnja in odprava vsakovrstnih

blagajen iz lesa, kovine

Glas za dokumente

tresornih vrat itd. itd.

v najlepši in najsolidnejši izdelavi.

Glavno zastopstvo in samoprodaja za

celo Jugoslavijo **Femin Grditein**,

agencija in komisionarna trgovina Vukovar

Zastopstvo in denot: **Blatador**, Zagreb

ulica št. 5 29 T

Brezprijemna sigurnost proti ognju.

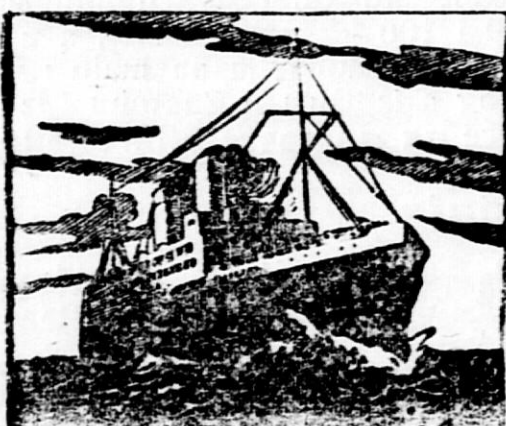
Največja sigurnost proti vlamu

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani
prodaja 22 L**premog**

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi
za industrijsko podjetja in razpečava na d. belu

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-
vrstni češko-kovaški in angleški koks za litarne in do-
mačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brketeNaslov: Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani, Mišlošičeva cesta 15/I.**ROYAL MAIL LINE**Kr. angleška pošta naročnina linija — Generalno zastopstvo za Bra-
javino S. H. S. Zagreb, Trg. I. št. 17. 2655

Redoviti potniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton v
New York in Kanado**Cherbourg-Liverpool-Southampton v**
Južno Ameriko.— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sannato. —
Održava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabina tretjega razreda z dvema in štirim posteljami.

Podzastopstva:

Beneat, Karagiorjeva ulica 91 — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. —

Veliki Bečkerak, Kralja Aleksandra ul. 4 — Bitoli, Boulevard Aleksandra 103.

Brzjavni naslov za gori navedena podzastopstva „Royal Mail“.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogorijo

Sreška Prometna banka v Sarajevu in Ortu.

Brzjavni naslov: „Prometna banka“.

Dopisovanje v vseh jezikih.

VELESAJAM
IPZIGU**U PROLJEĆE 1925.****OD 1-7. MARTA****TEHNIČKI SAJAM OD 1-11. MARTA.**Sve upute, kao i dozvole za sašanski znak i adresar dale počasni za-
stupnik za Hrvatsku, Slavoniju, Sloveniju i Dalmaciju:**Sokolović & Co.,**

medunarodno pripremišvo i carinsko posredništvo

Tel. 25-73

ZAGREB

Paremila

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI

specijalni predmeti brez konkurencije

blago za gospode in damo.
zajamčeno iz čiste volne
čvrste kvalitete in na modernih h vzor-
cev razpošilja po jako niskih tovarnih škik
cenah več nego 40 let kot strogo solidno
svetovno znano tvorniško skladišče sukna**SIEGEL - IMHOF, BRNO,**
Palackého tř. č. 12.

Vzorci gratis in „ranito“. Isto tudi privatno.

Industrijska, obrtniška in trgovska podjetja, ki nudijo
popolno varstvo z vključbo in z zastavo zalog blaga,
šče o posojila oz. r. družabnike ali kupce. Ponudbe
sprejema in pojasnila daje**Gospodarska pisarna, dr. z. o. z.**
v Ljubljani, Wolfova ulica 1/II 28 L**Mehanično umetno vezanje**večrni in plesni tančeti z zlatom in srebrom,
zdeležanje vsakovrstnih belih in pisanih vezenin,
entlanje, prdtiskanje.**MATEK, Ljubljana,**
počeg hotela „Štrukelj“.

Mško perilo, naramne ce, kravate i. dr. po izredno niskih cenah.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg št. 6

ker ima že nad

10.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru.
Sprejema v inkaso fakture in ce-lje terjatev. Po-otila daje
le proti polni varnosti na vključbo in proti poroštvo.

Telefon št. 9. 23 L. Telefon št. 9.

Od petka, dne 13. t. m. se prodaja
goveje meso od pitanih volov
po znižanih cenah

in sicer:

goveje meso	1 kg I. vrste Din 20.—	II. vrste Din 18.—
tečje meso	1 kg I. vrste Din 28.—	II. vrste Din 25.—
svinjsko meso	1 kg I. vrste Din 26.—	II. vrste Din 24.—
večja slanina	1 kg I. vrste Din 28.—	II. vrste Din 25.—
dom. če preka eno meso	1 kg I. vrste Din 35.—	II. vrste Din 30.—
salame	1 kg I. vrste Din 25.—	II. vrste Din 23.—
ovčje meso	1 kg I. vrste Din 15.—	
sluča, vami	Din 8.—	
kranjske klobase, kos	Din 5.—	

Priporočila se

Ciril Bajžeti,
mesar na Jelenicah.

Obiščite

Obiščite

**8. dunaški medna-
rodni semenj**

(spomladanski semenj)

od 8. do 14. marca 1925.Mednarodni razstave vorcev industrijskih
in obrtnih izdelkov.

Cene brez konkurence!

125.000 obiskovalcev, med n'imi 25.000

inozemskih nakupovalcev iz 70 držav.

Na avstr. železnice-h precej zniž na vožnja.

Za oreston meje je treba kupiti za vrn

avstr. 15.000 vizumsko znamko na polni

list (dolarjev —25).

POJASNILO DAJE: Wiener Messe, A. G.,
Wien VII ter lastna zastopstva v Ljubljani;
Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4; Zveza
za tujski promet v Sloveniji; „Punik“ no-
tovalna in prometna pisarna, Aleksandro-
va cesta 8; Josip Zidar, Dunajska c. 31.**TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA**

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik,
Slovenske Konjice,
Novo mesto,
Ptuj, Rakek,
Slovenjgradec.

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE Din 19.000.000.—

: Izvršuje vsa posla najtočnejše in najkulantnejše :

13 L

Brzjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURI:

Logatec,
Prevalje.